

INFORMACJA O STANIE

BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

MIASTA PRZEMYŚL ZA 2024 ROK

Spis treści

1. WSTĘP	7
2. PROWADZENIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM I ZWALCZANIEM CHOROÓB ZAKAŻNYCH.....	8
2.1. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ.....	9
2.2. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE CAŁODOBOWYCH I STACJONARNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH.....	9
2.2.1. ODPADY MEDYCZNE.....	11
2.2.2. POSTĘPOWANIE Z BIELIZNĄ SZPITALNĄ.....	11
2.2.3. WENTYLACJA MECHANICZNA I KLIMATYZACJA	11
2.2.4 KONTROLA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH	12
2.3. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH.....	13
2.4. DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	16
2.4.1. STAN UODPORNIEŃ DZIECI NA TERENIE MIASTA PRZEMYSŁA	16
2.4.2. NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE	18
2.4.3. TRANSPORT PREPARATÓW SZCZEPIONKOWYCH DYSTRYBUCJA ZACHOWANIE ŁAŃCUCHA CHŁODNICZEGO	19
2.4.4. EGZEKUCJA SZCZEPIEŃ.....	20
2.5. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH	21
2.5.1. WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B (WZW B) I WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU C (WZW C).....	21
2.5.2. WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE	21
2.5.3. INNE BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE.....	23
2.5.4. SALMONELLOZA.....	23

2.5.5.	ODRA, RÓŻYCZKA, POLIOMYELITIS	25
2.5.6.	CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ	25
2.5.7.	HIV, AIDS	25
2.5.8.	GORĄCZKA DENGGA	25
2.5.9.	LEGIONELLA- CHOROBA LEGIONISTÓW.....	25
2.5.10.	BORELIOZA	26
2.5.11.	GRUŻLICA.....	27
2.5.12.	POKASANIA PRZEZ ZWIERZETA– WŚCIEKLIZNA	28
2.5.13	OSPA WIETRZNA	30
2.5.14.	COVID-19.....	30
2.5.15.	GRYPA	32
2.5.16.	RSV- RESPIRATORY SYNCYTIAL VIRUS	33
2.5.17.	KRZTUSIEC.....	34
3	NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	36
3.1.	OGÓLNA OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW 37	
3.2.	STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOŚCI.....	39
3.3.	JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH	39
3.4.	NADZÓR NAD OBROTEM GRZYBAMI I PRZETWÓRSTWEM GRZYBÓW ORAZ ZATRUCIAMI GRZYBAMI	42
3.5.	SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH RASFF	42
3.6.	NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY	43
3.7.	ZNAKOWANIE ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.....	44
3.8.	JAKOŚĆ ZDROWOTNA MAREIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	45
3.9.	OCENA ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO.....	46
3.9.1.	KONTROLE BŁOKÓW ŻYWIENIA W SZPITALACH	47

3.9.2.	ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W JEDNOSTKACH SYSTEMU OŚWIATY	47
3.9.3.	ŻYWIENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ	49
3.10.	REALIZACJA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNO - OŚWIATOWEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA.....	49
3.10.1.	PROFILAKTYKA I OŚWIATA W RAMACH BEZPIECZEŃSTWA PRZY GRZYBOBRANIU	49
3.10.2.	PROFILAKTYKA I OŚWIATA W TRAKCIE SEZONU ZIMOWEGO	50
3.10.3.	MONITOROWANIE I PROPAGOWANIE OŚWIATY PROWADZONEJ NA TERENIE „ZIELONEGO RYNKU”	50
4.	JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI.....	51
4.1.	OCENA JAKOŚCI WODY DOSTARCZANEJ PRZEZ WODOCIAGI	51
4.1.1.	KRYTE PŁYWALNIE (BASENY)	53
4.2.	STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	55
4.2.1.	ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, TATUAŻU, ODNOWY BIOLOGICZNEJ ORAZ ŚWIADCZĄCE USŁUGI FRYZJERSKO-KOSMETYCZNE	55
4.2.2.	OBIEKTY HOTELARSKIE– HOTELE, MOTELE, PENSJONATY, KEMPINGI, DOMY WYCIECZKOWE, SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE, PENSJONATY, POLA BIWAKOWE I INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE	59
4.2.3.	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ, PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ, NOCLEGOWANIE I DOMY DLA BEZDOMNYCH, INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	59
4.2.4.	DWORCE AUTOBUSOWE, DWORCE I STACJE KOLEJOWE, ŚRODKI TRANSPORTU.....	59
4.2.5.	TERENY REKREACYJNE	60
4.2.6.	CMENTARZE I DOMY POGRZEBOWE	60
4.2.7.	INNE OBIEKTY	60

5. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHOROBY ZAWODOWE	61
5.1. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO OCHRONY ZDROWIA PRACOWNIKÓW PRZED SZKODLIWYMI I UCIAŹLIWYMI CZYNNIKAMI WYSTĘPUJĄCYMI W MIEJSCU PRACY	61
5.2. OCENA WARUNKÓW PRACY I WYPEŁNIENIE PRZEZ PRACODAWCÓW OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW NARAŻONYCH NA SUBSTANCJE RAKOTWÓRCZE LUB MUTAGENNE ZAWARTE W LEKACH CYTOSTATYCZNYCH	64
5.3. OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZENIA /USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST– NA PODSTAWIE KONTROLI PRZEPROWADZONYCH W 2024 ROKU	64
5.4. CHOROBY ZAWODOWE	64
5.5. DZIAŁANIA W ZAKRESIE BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY	65
5.6. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO	65
5.6.1. PRODUKTY BIOBÓJCZE	65
5.6.2. SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY	66
5.6.3. DETERGENTY	66
5.6.4. PREKURSORY NARKOTYKÓW KAT 2 I 3	66
5.7. DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W PRZEMYSŁU W ZAKRESIE ZMNIEJSZANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZEZ ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE	67
5.7.1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA ZATRUĆ ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI LUB NOWĄ SUBSTANCJĄ PSYCHOAKTYWNĄ	67
5.7.2. OGRANICZENIE OBROTU I DOSTĘPNOŚCI ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH	68
6. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNYMI W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU	68

6.1.	STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH.....	69
6.2.	OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY	69
6.3.	ERGONOMIA WYPOSAŻENIA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ...	69
6.4.	ZAPEWNIENIA MIEJSCA NA PODRĘCZNIKI I PRZYBORY SZKOLNE I HIGIENICZNA OCENA ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W PLACÓWKACH.	70
6.5.	DZIAŁANIA KONTROLNE NA RZECZ ELIMINACJI ROZWOJU WAD POSTAWY.....	71
6.6.	WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO	73
6.7.	WARUNKI SANITARNE ZORGANIZOWANYCH FORM WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	73
6.8.	ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE.....	75
7.	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	75
7.1.	PROGRAMY EDUKACYJNE	76
7.1.1.	OGÓŁNOPOLSKI PROGRAM „TRZYMAJ FORMĘ”	76
7.1.2.	PROGRAM „SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE”	76
7.1.3.	PROGRAM „BIEG PO ZDROWIE”	77
7.1.4.	PROGRAM „CZyste Powietrze wokół nas”	77
7.1.5.	PROGRAM „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ”	78
7.1.6.	DNI ZDROWIA PSYCHICZNEGO– PAŹDZIERNIK 2024.....	78
7.1.7.	PROGRAM „ZAWSZE RAZEM”	79
7.1.8.	PROGRAM „ZAPOBIEGANIE HIV/AIDS I CHOROBY PRZENOSZONYM DROGĄ PŁCIOWĄ”	79
7.1.9.	PROGRAM „ZNAMIE. ZNAM. JE!”	79
7.1.10.	PROGRAM „PODSTĘPNE WZW”	80
7.1.11.	PROGRAM „WYBIERZ ŻYCIE PIERWSZY KROK”	80
7.2.	AKCJE, KAMPANIE I INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA PROZDROWOTNE	81

7.2.1.	KAMPANIA „COŚ WAS ŁĄCZY, ZRÓB TEST NA HIV”	81
7.2.2.	PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH „SZCZEPIMY SIĘ”	82
7.2.3.	AKCJA „PROBLEM WAGI CIĘŻKIEJ”	83
7.2.4.	ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA	84
7.2.5.	BEZPIECZNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY - BEZPIECZNE WAKACJE, BEZPIECZNE FERIE	85
7.2.6.	KAMPANIA „EFSA”	86
7.2.7.	AKCJA „MYJĘ RĘCE, BO WIEM WIĘCEJ”	86
7.2.8.	KAMPANIA „RZUĆ PALENIE RAZEM Z NAMI”	87
7.2.9.	KAMPANIA „WYŚCIG DO ZDROWIA”	89
7.2.10.	KAMPANIA „ŚWIADOME PIĘKNO”	89
8.	PROGRAMY LOKALNE	91
8.1.	PROGRAM „NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ”	91
8.2.	PROGRAM „ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”	92
8.2.	DZIAŁANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNE SKIEROWANE DO UCHODźCÓW WOJENNYCH.....	92
8.3.	KOMUNIKACJA SPOŁECZNOŚCIOWA	93
9.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	93
10.	PODSUMOWANIE	95

1. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle kierując działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej Przemyślu w roku 2024 realizował zadania, określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz stosownych przepisach prawa dotyczących wymagań sanitarno-przeciwepidemicznych. Głównymi kierunkami działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu w roku 2024 były:

1. Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, w pływalniach oraz nad obiektami użyteczności publicznej, szczególnie nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.
3. Eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz produktami kosmetycznymi.
4. Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
5. Sprawowanie nadzoru nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
6. Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i monitorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
7. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
8. Wzmocnienie struktur i dostosowanie organizacji pracy do bardziej wydajnych i skutecznych działań.
9. Kształtowanie pozytywnego wizerunku Państwowej Inspekcji Sanitarnej w środkach masowego przekazu, w tym w mediach społecznościowych.

2. PROWADZENIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM I ZWALCZANIEM CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Działalność organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupia się na realizacji zadań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, oraz kontrolach podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Oddział Epidemiologii tut. Stacji sprawując bieżący nadzór sanitarny, prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną wykonuje swoje zadania w zakresie:

- nadzoru epidemiologicznego nad występowaniem chorób zakaźnych i zakażeń przy ścisłej współpracy z placówkami medycznymi, które mają obowiązek zgłaszania każdego przypadku podejrzenia lub rozpoznania danej choroby zakaźnej do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, podejmuje również działania mające na celu zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń, chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych, prowadzenie działań profilaktycznych i przeciwepidemicznych, przeprowadza dochodzenia epidemiologiczne oraz opracowuje ogniska epidemiczne w przypadku zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz zgonu z powodu tych chorób lub po uzyskaniu dodatniego wyniku badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz współpracuje z oddziałem oświaty zdrowotnej w zakresie szerzenia higieny oraz profilaktyki chorób zakaźnych,
- nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych poprzez monitorowanie realizacji obowiązującego schematu obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży oraz prowadzenie sprawozdawczości z zakresu szczepień ochronnych, a także nadzór nad dokumentacją dotyczącą szczepień ochronnych, gospodarką preparatami szczepionkowymi, nadzór nad zachowaniem łańcucha chłodniczego oraz warunkami sanitarno-higienicznymi punktów szczepień, nadzór nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP), prowadzi dystrybucję preparatów szczepionkowych do realizacji szczepień ochronnych dla punktów szczepień i współpracuje z oddziałem oświaty zdrowotnej w zakresie promocji szczepień ochronnych,
- nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w celu zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych, w szczególności w zakresie prowadzenia procesów dekontaminacji (m.in.

dezynfekcji, sterylizacji), nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie podejmowanych przez nie działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie zakażeń, w tym zakażeń szpitalnych i sprawowanie nadzoru nad drobnoustrojami wielolekoopornymi (alarmowymi), współpracuje z oddziałem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w sprawie wydawania ocen w przedmiocie spełnienia wymagań fachowych i sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady i miejsca, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

2.1. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawował nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w **275** podmiotach leczniczych na terenie miasta Przemyśla.

Celem prowadzonych działań była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Na ocenę warunków higieniczno-sanitarnych placówek wpływa:

- stwierdzony stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń,
- sposób wykonywania procesów dekontaminacji
- sposób prowadzenia gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi,
- warunki zaopatrzenia w wodę, stan instalacji i urządzeń wodociągowych
- postępowanie z czystą i brudną bielizną, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych w placówkach całodobowego udzielania świadczeń

zdrowotnych.**DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE CAŁODOBOWYCH I STACJONARNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH**Wśród placówek lecznictwa zamkniętego na terenie miasta Przemyśla w roku 2024 skontrolowano:

- Wojewódzki Szpital im. Św. O. Pio w Przemyśle,
- IRK Salus 2 Sp. z o.o. „Santa Rita” w Przemyśle,
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Przemyśle, ul. Jasińskiego,
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy CARITAS w Przemyśle ul. Słowackiego 85.

Diaverum Polska Spółka z o.o. w roku 2024 zakończyła działalność leczniczą z zakresu hemodializy i nefrologii w Przemyśle. Obecnie Oddział Nefrologii i Stacja

Dializ funkcjonują w strukturach Wojewódzkiego Szpitala im. Św. O. Pio w Przemyśle.

Zakres kontroli w zamkniętej opiece zdrowotnej obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrolę realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących monitorowania zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych, kontrolę postępowania z odpadami komunalnymi, bielizną szpitalną, gospodarką wodno-ściekową. Dokonano również oceny systemu Kontroli Zakażeń Szpitalnych i oceny obowiązujących procedur związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się zakażeń.

W placówkach lecznictwa zamkniętego w roku 2024 przeprowadzono łącznie 9 kontroli sanitarnych, w tym 4 kontrole sprawdzające wykonania obowiązków decyzji wydanych w roku bieżącym i latach poprzednich. Stwierdzono wykonanie w całości 3 decyzji oraz wydano i 2 decyzje o zmianie terminu wykonania obowiązków.

Ponadto w placówkach lecznictwa zamkniętego zostały wydane ogółem 3 decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego oraz usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli. Dotyczyły one głównie złego stanu sanitarno-higienicznego ścian, sufitów, podłóg, stolarki drzwiowej, kaloryferów, płytek ściennych w zakresie zapewnienia powierzchni gładkich zmywalnych, umożliwiających mycie i dezynfekcję powierzchni, stanu sanitarno-technicznego mebli w tym łóżek szpitalnych i szafek przyłóżkowych, właściwego stanu toalet i natrysków dla pacjentów, urządzeń sanitarnych i płytek ściennych oraz podłogowych na korytarzach w toaletach i łazienkach dla pacjentów.

Nastąpiła poprawa stanu sanitarno-higienicznego w oddziałach szpitalnych w związku z przeprowadzonymi generalnymi remontami w oddziałach dziecięcych tj. w Oddziale Chirurgicznym dla Dzieci oraz Oddziale Chorób Dzieci z Pododdziałem Pulmonologii Dziecięcej, a także w wyniku wykonania nakazów decyzji wydanych w latach poprzednich przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyśle w oddziałach: neurologicznym, chirurgii naczyniowej oraz w Zakładzie Rehabilitacji, który został przeniesiony do nowowyremontowanych pomieszczeń w Centrum Leczenia AmbulATORYJNEGO Nr 2 przy ulicy Sportowej w Przemyśle.

2.2.1. ODPADY MEDYCZNE

W skontrolowanych podmiotach segregacja i postępowanie z odpadami medycznymi odbywało się zgodnie z opracowaną „Procedurą postępowania z odpadami medycznymi”. Odpady w miejscu ich wytwarzania umieszcza się w workach koloru czerwonego, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci, usytuowanych na stelażach. Odpady o ostrych końcówkach zbierane są do pojemników sztywnościankowych, umieszczonych w miejscu wytwarzania odpadów. Transport odpadów z miejsca wytwarzania do miejsca magazynowania odbywa się środkami transportu przeznaczonymi wyłącznie do tego celu. Odpady przechowywane są w magazynach odpadów medycznych do czasu odbioru odpadów zgodnie z posiadanymi przez podmioty lecznicze umów na transport i unieszkodliwianie odpadów. Nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami medycznymi w placówkach lecznictwa zamkniętego w roku 2024 nie stwierdzono.

Firmy odbierające odpady medyczne z podmiotów leczniczych w Przemyśle to Remondis Medison Sp z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, Małopolską Kolumnę Transportu Sanitarnego w Tarnowie, Mastimo Recykling w Jasle.

2.2.2. POSTĘPOWANIE Z BIELIZNĄ SZPITALNĄ

Postępowanie z bielizną szpitalną w obiektach stacjonarnej opieki zdrowotnej regulują opracowane i wdrożone procedury szpitalne. W większości pranie bielizny zleca się podmiotom zewnętrznym, profesjonalnym pralniom posiadającym barierę higieniczną. Są to Zakład Produkcyjno-Handlowy WODEX Sp. z o.o. w Stalowej Woli, Park Energii Słonecznej CARITAS Archidiecezji Przemyskiej Sp. z o.o. w Przemyśle, Centrum Pralnicze „EKO-STYL” Sp. z o.o. w Leżajsku. Jedynie ZOL w Przemyśle pranie bielizny wykonuje we własnym zakresie w zorganizowanej pralni.

2.2.3. WENTYLACJA MECHANICZNA I KLIMATYZACJA

W szpitalach wentylacja mechaniczna i klimatyzacja jest czyszczona i dezynfekowana jeden raz w roku. Klimatyzatory indywidualne są również czyszczone i dezynfekowane raz w roku przez firmę zewnętrzną zgodnie z ustalonym harmonogramem, wykonane czynności są udokumentowane protokołami z przeglądów wykonanymi przez specjalistyczne firmy.

2.2.4 KONTROLA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH

Wewnętrzny nadzór nad sytuacją epidemiologiczną w szpitalu prowadzi zespół kontroli zakażeń szpitalnych - Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych, w skład którego wchodzi: kierownik szpitala oraz wyznaczeni przez niego kierownicy komórek organizacyjnych szpitala, w tym działu diagnostyki laboratoryjnej, centralnej sterylizatorni, apteki szpitalnej, pielęgniarka naczelna, lekarz wykonujący zadania służby medycyny pracy. W szpitalu powołany jest zespół ds. opracowania polityki antybiotykowej, który opracowuje receptariusz szpitalny uwzględniający wytyczne stosowania antybiotyków. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna w zakresie poprawności i skuteczności stosowania procedur zapobiegania zakażeniom i szerzeniu się czynników alarmowych, monitorowanie bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala. Ocenę przeprowadza się na podstawie analizy zużycia preparatów dezynfekcyjnych do rąk, badania środowiskowego po dekontaminacji powierzchni, audytów w oddziałach w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego i procedur sprzątania oraz stosowania procedur przeciwepidemicznych mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń i chorób zakaźnych i zapewnienia bezpieczeństwa pacjentom i personelowi.

W roku 2024 do Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Przemyślu z podmiotów udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych wpłynęło 1 zgłoszenie ogniska epidemicznego o etiologii wirusowej, w którym czynnikiem chorobotwórczym był wirus SARS-CoV-2. Ognisko wystąpiło w Zakładzie Opiekuńczo- Leczniczym w Przemyślu ul. Jasińskiego 15 W ognisku epidemicznym zakażeniu uległo ogółem 62 osoby w tym 54 pacjentów i 8 osób z personelu, wykonano 540 testów wśród pacjentów i 50 testów wśród personelu medycznego, nie doszło do zgonów których bezpośrednią przyczyną był Covid-19.

Z innych podmiotów leczniczych będących pod nadzorem PSSE w Przemyślu udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych nie zgłoszono ognisk epidemicznych.

2.3. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

W roku 2024 spośród 271 podmiotów lecznictwa otwartego na terenie miasta Przemyśla skontrolowano 134 obiekty: 97 grupowych i indywidualnych praktyk lekarskich świadczących usługi z zakresu zarówno podstawowej jak i specjalistycznej opieki zdrowotnej, w tym 50 praktyk stomatologicznych, 20 Punktów Szczepień oraz 7 zakładów rehabilitacji leczniczej, 2 pracownie rtg, 6 laboratoriów i punktów pobrań, 6 praktyk pielęgniarskich, 6 obiektów innej specjalności, w tym Centrum Leczenia AmbulATORYJNEGO Nr 1 i Nr 2, Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego, Ambulatorium BOSG, Regionalne Centrum Krwiodawstwa, Ambulatorium Zakładu Karnego.

Zakres kontroli nadzorowanych obiektów obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrola realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (w zakresie sterylizacji, dezynfekcji, przestrzegania obowiązujących procedur higienicznych, prowadzenia kontroli wewnętrznej), gospodarka odpadami medycznymi i komunalnymi.

Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego w większości prowadziły kontrolę wewnętrzną w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz posiadały opracowane procedury postępowania higieniczne dotyczące m.in. dezynfekcji i sterylizacji sprzętu i powierzchni, mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, postępowania z czystą i brudną bielizną, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny.

Procedury były podpisane przez kierownika podmiotu leczniczego, a personel został zapoznany z obowiązującymi procedurami. Podczas kontroli nieprawidłowości w zakresie procedur higienicznych i prowadzenia kontroli wewnętrznej stwierdzono w dziesięciu podmiotach i dotyczyły one opracowania i wdrożenia procedur higienicznych oraz bieżącego uaktualniania procedur dotyczących dekontaminacji narzędzi i sprzętu wielokrotnego użytku, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z brudną bielizną, postępowania po ekspozycji. W czterech przypadkach zostały wydane decyzje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego nakazujące opracowanie i wdrożenie bądź uaktualnienie procedur. W

trzech placówkach wydano decyzje nakazujące prowadzenie kontroli wewnętrznej zgodnie z obowiązkiem ustawowym. W trzech podmiotach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące bieżącego aktualizowania procedur i przestrzegania terminowości kontroli wewnętrznej.

W większości obiektów, w których prowadzone są zabiegi sterylizacyjne prowadzona była bieżąca kontrola skuteczności procesów sterylizacyjnych. Warunki mycia i dezynfekcji, przechowywania sprzętu wielokrotnego użytku oceniono pozytywnie, sprzęt i materiały po sterylizacji posiadały aktualny termin ważności i przechowywane były w przeznaczonych do tego celu szufladach lub szafach. Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych przygotowywane były na bieżąco przez personel, przetrzymywane w pojemnikach zaopatrzonych w sito pod przykryciem. Podczas kontroli stwierdzono właściwy dobór środków dezynfekcyjnych, stężenia oraz sposobu dezynfekcji. Kontrola procesu sterylizacji prowadzona była w formie dokumentacji cyklu, która zawierała wynik procesu sterylizacji (wskaźnik chemiczny i biologiczny). Podmioty wykonywały kontrole skuteczności procesu sterylizacji z zastosowaniem wskaźników biologicznych z częstotliwością raz w miesiącu. Stwierdzone naruszenia dotyczyły między innymi: braku kontroli biologicznej, sposobu prowadzenia kontroli chemicznej pakietu i wsadu, kontroli parametrów fizycznych procesów sterylizacji, prawidłowego pakowania narzędzi w opakowania sterylizacyjne, przechowywania pakietów sterylnych w sposób zabezpieczający przed kontaminacją, oznakowania datami ważności i datami sterylizacji pakietów sterylnych, braku sterylizacji końcówek stomatologicznych, braku archiwizacji testów z kontroli sterylizacji, zapewnienia odpowiedniej wielkości pojemników przeznaczonych do transportu narzędzi do sterylizacji. W trzech przypadkach zostały wydane decyzje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego nakazujące prowadzenie okresowej kontroli biologicznej skuteczności procesów sterylizacji. W 27 podmiotach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące wykonywania dekontaminacji końcówek stomatologicznych, prowadzenia i archiwizowania wyników kontroli chemicznej i fizycznej sterylizacji, prawidłowego pakowania i przechowywania pakietów sterylnych.

Stan sanitarny i porządkowy obiektów tej kategorii w zdecydowanej większości był dobry. Utrzymanie porządku w podmiotach prowadzone jest przez przeszkolonych pracowników, osoby sprząające zatrudnione przez podmioty lecznicze lub firmy świadczące usługi w zakresie sprzątania i dezynfekcji. Podczas przeprowadzanych

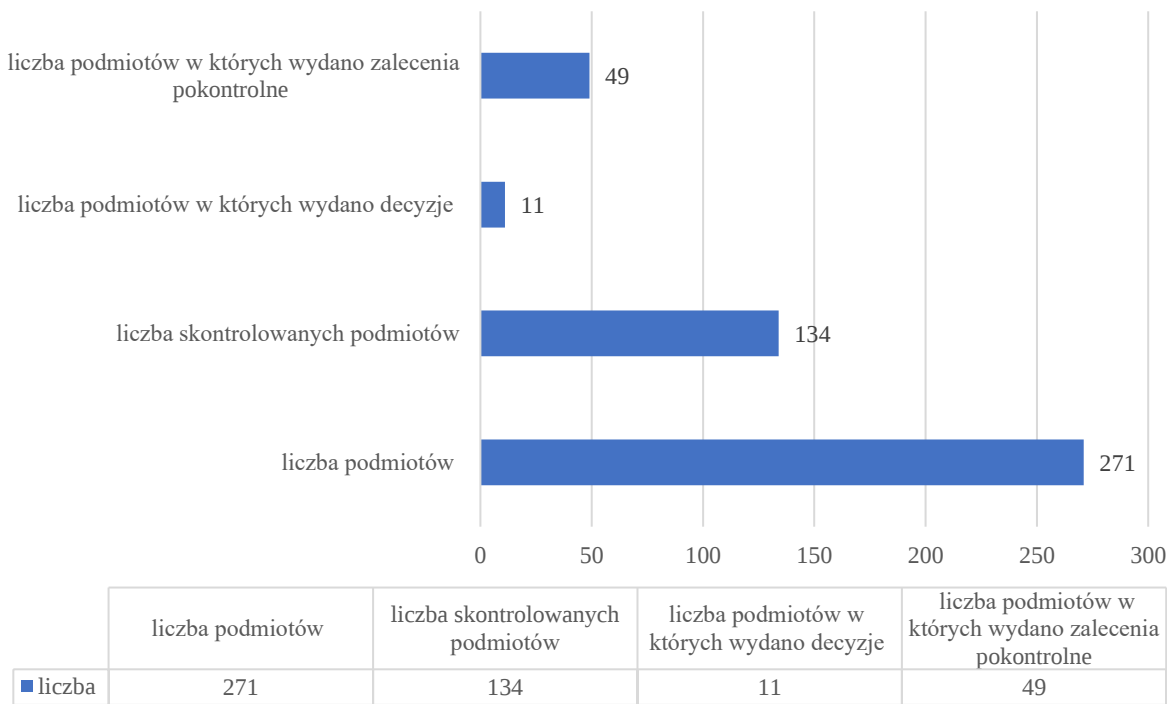
kontroli stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły: złego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów, płytek ściennych, podłóg i połączenia ścian z podłogami, umywalek w gabinecie lekarskim i pomieszczeniu porządkowym, powierzchni foteli w gabinecie zabiegowym i gabinecie stomatologicznym z niezachowaną powierzchnią gładką zmywalną umożliwiającą mycie i dezynfekcję. W czterech podmiotach została wydana decyzja nakazująca doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń i powierzchni. W 12 podmiotach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące: przestrzegania dat ważności środków dezynfekcyjnych w przypadku stosowania opakowań uzupełniających, zapewnienia właściwego środka do dezynfekcji ślinociągów i urządzeń ssących, zapewnienia kompletnej wanny do dezynfekcji narzędzi, prowadzenia rejestru pracy lampy UV, usunięcia ze ścian, szafek i drzwi naklejek, materiałów reklamowych uniemożliwiających mycie i dezynfekcję powierzchni oraz bieżącego czyszczenia kratki wentylacyjnych.

Podmioty lecznicze prowadzące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych zawarte z wyspecjalizowanymi firmami posiadającymi stosowne zezwolenia na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu wytwarzania do oznakowanych pojemników lub worków. W czterech podmiotach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi, które dotyczyły min. zapewnieniu prawidłowego sposobu gromadzenia i przechowywania odpadów medycznych w miejscu wytwarzania i wstępnego magazynowania odpadów, braku daty rozpoczęcia użytkowania pojemnika, braku termometru w lodówce do przechowywania odpadów, uaktualnienia procedury postępowania z odpadami. W trzech podmiotach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące zapewnienia właściwej temperatury wstępnego magazynowania odpadów (w zakresie 0-10°C) oraz zaopatrzenia lodówki do przechowywania odpadów medycznych w termometr i zapewnienia segregacji odpadów z podziałem na odpady o ostrych końcówkach i pozostałe odpady medyczne.

Skontrolowane podmioty świadczące działalność leczniczą zaopatrywane były w wodę głównie z wodociągów sieciowych, pozostających pod stałym nadzorem służb sanitarnych. Zaopatrzenie w ciepłą wodę zapewnione było z miejscowych sieci komunalnych, własnych kotłowni lub elektrycznych podgrzewaczy. Punkty wodne

wyposażone są w dozowniki na mydło oraz środek do dezynfekcji rąk, podajniki na ręcznik papierowy. W dwóch przypadkach wydano zalecenia aby w pomieszczeniach gospodarczych umożliwić bezpośrednie pobieranie wody do wiader do celów porządkowych.

Łącznie spośród 134 skontrolowanych podmiotów w 56 stwierdzono uchybienia lub nieprawidłowości, z czego w 11 przypadkach zostały wydane decyzje z wyznaczonym terminem wykonania nakazów i w 49 podmiotach wydano zalecenia pokontrolne. Wyżej wymienione obowiązki w większości zostały zrealizowane i ocenione podczas kontroli sprawdzających w roku 2024.

Wykres 1. Liczba podmiotów w stosunku do liczby podmiotów skontrolowanych i oraz wydanych decyzji i zaleceń pokontrolnych w roku 2024.

2.4. DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

2.4.1. STAN UODPORNIEŃ DZIECI NA TERENIE MIASTA PRZEMYSŁA

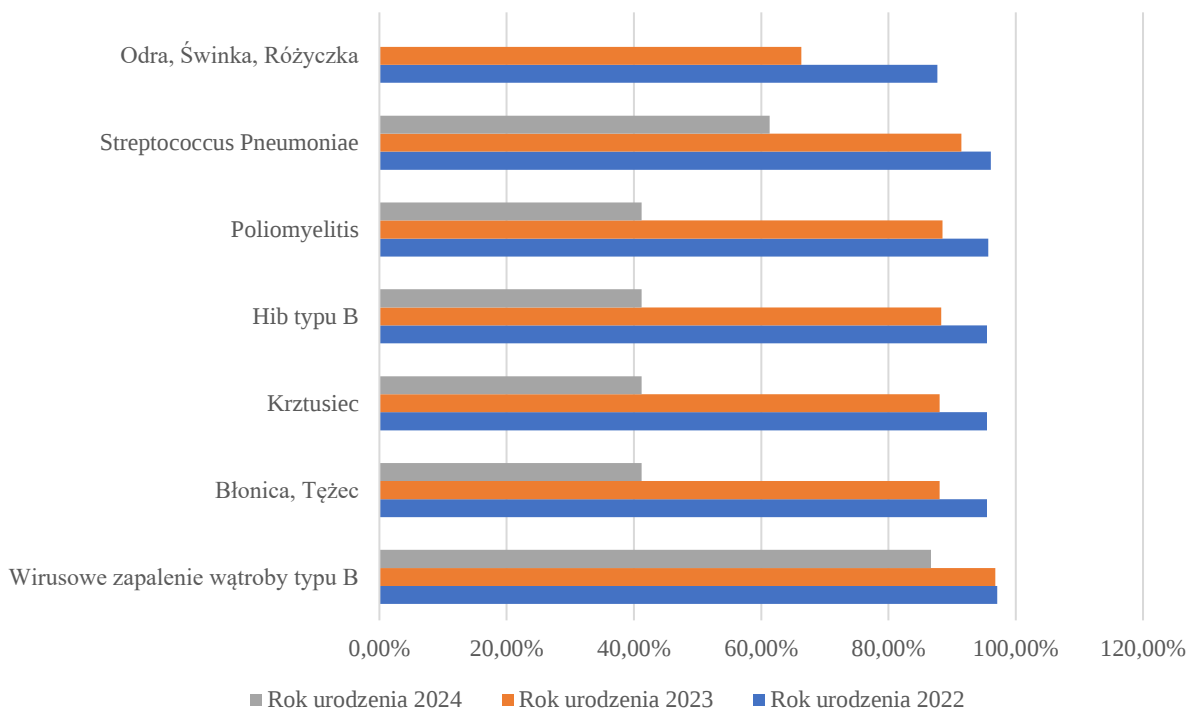
Obowiązkowe szczepienia ochronne prowadzone są na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych są skuteczną i powszechnie społecznie akceptowalną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym (prewencji indywidualnej), jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania

(prewencji zbiorowej). Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji– tj. co najmniej ok 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne populacji.

Tabela 1. Poniżej przedstawiono stan uodpornienia na terenie miasta roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień:

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rok urodzenia 2022	Rok urodzenia 2023	Rok urodzenia 2024
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	97,07 %	96,8 %	86,7 %
Błonica, Tęžec	95,5 %	88,06 %	41,22 %
Krztusiec	95,5%	88,06 %	41,22 %
Hib typu B	95,5 %	88,27 %	41,22 %
Poliomyelitis	95,69 %	88,49 %	41,22 %
Streptococcus Pneumoniae	96,08 %	91,48 %	61,32 %
Odra, Świnka, Różyczka	87,67 %	66,31 %	*

* dzieci w roczniku 2024 nie podlegają szczepieniom p/odrze, p/świnie, p/różyczce

Wykres 2. Stan uodpornienia trzech najmłodszych roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień

Niższa wartość procentowa wykonanych szczepień ochronnych u dzieci z rocznika 2024 wynika z faktu, że tylko dzieci urodzone w pierwszym półroczu mogą być zaszczepione podstawowo przeciwko wybranym jednostkom chorobowym, natomiast dzieci urodzone w drugim półroczu nie osiągną wymaganej wieku do wykonania szczepień ochronnych.

2.4.2. NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

Preparaty szczepionkowe, tak jak każdy preparat stosowany w medycynie mogą powodować objawy niepożądane. Wystąpienie niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) może wynikać z kilku czynników: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych. Większość ma łagodny przebieg i ustępuje w ciągu kilku dni. Zazwyczaj nie wymagają one interwencji lekarza i szczególnego leczenia. Poważne działania niepożądane po szczepieniach występują sporadycznie. Ponadto w przypadku wszystkich obecnie stosowanych szczepionek ryzyko wystąpienia poważnego NOP jest wielokrotnie mniejsze niż

ryzyko i konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą chroni szczepienie.

W roku 2024 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu zgłoszono 1 przypadek NOP z terenu miasta Przemyśl, zakwalifikowany jako łagodny.

W 2024 r. nie zgłoszono żadnych Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych po podaniu szczepionki przeciw COVID-19 z terenu miasta Przemyśl.

2.4.3. TRANSPORT PREPARATÓW SZCZEPIONKOWYCH DYSTRYBUCJA ZACHOWANIE ŁAŃCUCHA CHŁODNICZEGO

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania. Ważne jest zapewnienie stałej temperatury w przedziale od +2°C do +8°C. Duże znaczenie dla prawidłowego przechowywania szczepionek ma także stan techniczny urządzeń chłodniczych przeznaczonych do przechowywania szczepionek. Urządzenia chłodnicze placówek leczniczych świadczących szczepienia ochronne zlokalizowanych na terenie miasta Przemyśl wyposażone są w termometry oraz sprzęt zapewniający całodobowy monitoring temperatury z funkcją powiadomienia SMS w przypadku przekroczenia progów alarmowych bądź utraty zasilania.

W nadzorowanych 17 podmiotach zlokalizowanych na terenie miasta, realizujących szczepienia ochronne u dzieci, młodzieży i osób dorosłych przeprowadzono łącznie 18 planowych kontroli. W jednej kontrolowanej placówce stwierdzono nieprawidłowości oraz nałożono mandat karny. Nieprawidłowości dotyczyły braku powiadamiania pacjenta lub osoby sprawującej pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną albo opiekuna faktycznego, o obowiązku poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym. W większości kontrolowanych placówek wydano zalecenia dotyczące wykonania zaległych, szczepień w poszczególnych rocznikach zgodnie z schematem szczepień dzieci i młodzieży, a także planem szczepień na dany rok. Ponadto zalecono przechowywanie oraz dystrybuowanie preparatów szczepionkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami, zaleceniami producenta, Kartami Charakterystyki Produktów Leczniczych oraz wdrożonymi procedurami, a także monitorowanie na bieżąco warunków przechowywania produktów immunologicznych w celu zachowania ich trwałości i zapobieżenia zmniejszeniu ich

skuteczności, a w przypadku opuszczenia „zimnego łańcucha chłodniczego” wstrzymanie w obrocie takich preparatów oraz powiadomienie PPIS w Przemyślu. Zalecenia dotyczyły również rzetelnego prowadzenia dokumentacji medycznej z zakresu szczepień ochronnych oraz wypełniania obowiązku zgłaszania osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w kwartalnym raporcie o przypadkach niewykonania szczepień ochronnych.

2.4.4. EGZEKUCJA SZCZEPIEŃ

W ramach nadzoru nad szczepieniami prowadzone są również postępowania administracyjne wobec rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym. W roku 2024 punkty szczepień znajdujące się na terenie miasta Przemyśla zgłosiły 32 przypadki uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Każdorazowo, wobec wszystkich zgłoszonych do PPIS w Przemyślu osób, prowadzone były tzw. „działania miękkie”, polegające na wezwaniu do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień celem przeprowadzenia rozmowy lub pisemnie informowano rodziców o korzyściach wynikających ze szczepień oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych przy uchylaniu się od tego obowiązku, w celu zwiększenia ich świadomości na temat szczepień. W 2024 roku w wyniku „działań miękkich” lub prowadzonego postępowania administracyjnego, łącznie zaszczepiono 8 dzieci, których rodzice zostali zgłoszeni do PSSE w Przemyślu jako osoby uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu wystosował: 30 wezwań do stawiennictwa w PSSE w Przemyślu, przeprowadzono w związku z tym 10 rozmów z rodzicami/opiekunami prawnymi, wystosowano 29 wezwań do stawiennictwa w punkcie szczepień celem poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym, 25 upomnień zawierających wezwania do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej, 11 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej wraz z tytułami wykonawczymi oraz wystosowano 5 Postanowień w sprawie rozpoznania zarzutów w sprawie postępowania egzekucyjnego wszczętego tytułem wykonawczym- oddalające zarzuty.

2.5. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH

2.5.1. WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B (WZW B) I WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU C (WZW C)

W 2024 r. zanotowano 4 przypadki zachorowania na przewlekłe Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B i 5 przypadków zachorowania na przewlekłe Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C. Chorowały osoby dorosłe, które w większości były leczone ambulatoryjnie.

Jak wynika z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych do zakażenia wirusami HBV i HCV mogło dojść wskutek zabiegów medycznych z przerwaniem ciągłości tkanek, w tym zabiegów stomatologicznych, zabiegów kosmetycznych. Zachorowań na WZW A w roku 2024 nie odnotowano.

2.5.2. WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE

Na wirusowe zakażenia jelitowe w 2024 roku zachorowały **44** osoby, w tym **9** dzieci do lat 2. Spośród chorych 37 osób było hospitalizowanych. W 2024 r. zanotowano 26 przypadków zakażeń wywołanych przez rotawirusy, 6 przypadków zakażeń wywołanego przez norowirusy, 5 przypadków zakażeń wywołanych przez adenowirusy oraz 7 przypadków zakażenia jelit, gdzie nie określono czynnika chorobotwórczego. Zakażenia jelitowe przenoszone są głównie drogą pokarmową, powodują wymioty i biegunkę.

Tabela 2. Wirusowe zakażenia jelitowe w roku 2024 według czynnika etiologicznego porównawczo do roku 2023

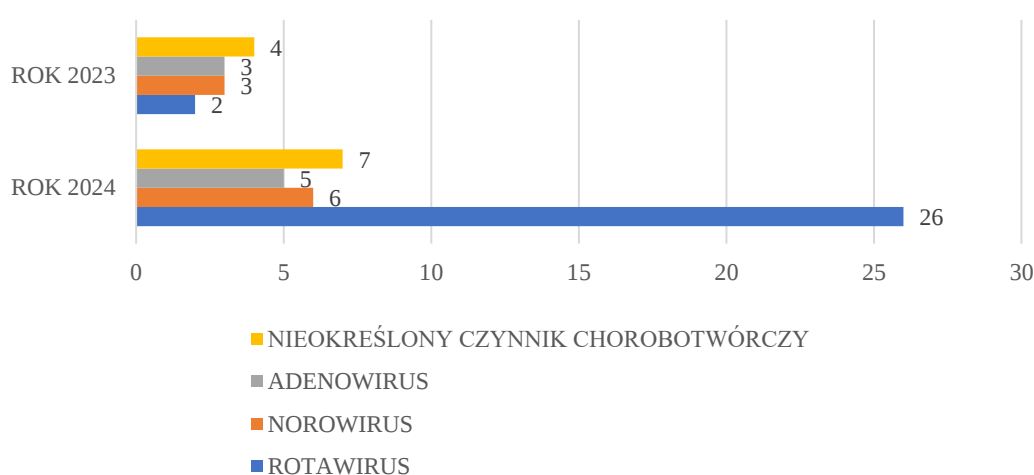
Liczba zachorowań	ROTAWIRUS	NOROWIRUS	ADENOWIRUS	NIEOKREŚLONY CZYNNIK CHOROBOTWÓRCZY
ROK 2024	26	6	5	7
ROK 2023	2	3	3	4

Rotawirusy są najczęstszą przyczyną ostrej biegunki u dzieci. Przyczyną infekcji rotawirusowej może być bezpośredni kontakt z osobą zakażoną, kontakt z wydzielinami i wydaliniami zawierającymi wirusa, dotykanie zanieczyszczonych powierzchni, brak prawidłowej higieny, obecność wirusa w powietrzu (suche fragmenty wydaliny osoby zakażonej). Choroba może przybierać formę bezobjawową, łagodną i ostrą. U większości chorych choroba przebiega z objawami infekcji dróg oddechowych. Bardzo często dochodzi do odwodnienia organizmu.

Adenowirusy to powszechnie występujące wirusy, które najczęściej atakują organizmy dzieci w wieku do 5 lat. Choroby wywołane przez adenowirusy dotyczą przede wszystkim narządu wzroku, układu pokarmowego oraz dróg oddechowych. Przebieg zakażenia adenowirusami jest najczęściej łagodny.

Zakażenia norowirusowe są szczególnie groźne w przypadku niemowląt i młodszych dzieci, osób osłabionych innymi chorobami oraz osób w starszym wieku.

Rozprzestrzeniają się bardzo szybko i łatwo, a do zakażenia wystarczy śladowa ilość materiału zakaźnego. Najczęstsze objawy zakażenia norowirusem to wymioty, wodnista biegunka, nudności, bóle brzucha oraz gorączka i bóle brzucha.

Wykres 3. Wirusowe zakażenia jelitowe według czynnika etiologicznego w roku 2024 porównawczo do roku 2023

W roku 2023 zarejestrowano łącznie 12 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych natomiast w roku 2024– 44 przypadki. Podsumowując zamieszczoną powyżej grafikę można stwierdzić, że w roku 2024, w stosunku do roku poprzedniego, nastąpił wzrost

zakażeń jelitowych wywołanych przez czynniki wirusowe, zwłaszcza zakażeń wywołanych przez Rotawirusy.

2.5.3. INNE BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE

Na Inne bakteryjne zakażenia jelitowe zachorowało **21** osób. Testy laboratoryjne wykonane u osób chorych potwierdziły campylobacter jejuni/coli lub clostridium difficile. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

Głównym objawem zakażenia clostridies difficile jest wodnista biegunka zwykle bez domieszki krwi, której towarzyszyć mogą wzdęcia, kurczowe bóle brzucha, gorączka, pojawiające się w trakcie lub po zakończeniu antybiotykoterapii. Czynnikiem ryzyka zakażenia jest antybiotykoterapia, zwłaszcza długotrwała i stosowanie kilku różnych antybiotyków. Przebieg choroby może być łagodny lub ciężki i wymagać leczenia w szpitalu.

Kampylobakterioza to choroba wywoływana przez bakterie z rodzaju Campylobacter, z których najbardziej chorobotwórczy jest Campylobacter jejuni. Są to mikroorganizmy żyjące w przewodzie pokarmowym zwierząt rzeźnych: bydła, świń, drobiu. Może też występować u zwierząt domowych, zasadniczo nie powodując u nich objawów chorobowych. Objawy są niespecyficzne i grypopodobne. Należą do nich: gorączka, bóle mięśni, bóle głowy, bóle stawów, następnie pojawiają się nudności i wymioty, oraz biegunka często z domieszką krwi.

2.5.4. SALMONELLOZA

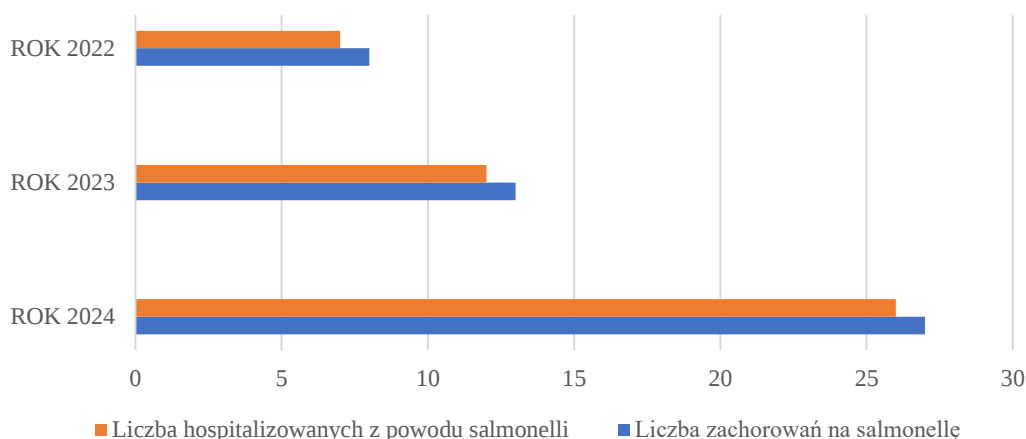
Na zatrucie pokarmowe wywołane przez pałeczki Salmonella w roku 2024 zachorowało łącznie 27 osób, z których 26 było hospitalizowanych. Jest to dwukrotny wzrost zachorowań w porównaniu do roku 2023, w którym zanotowano 13 przypadków.

Przyczyną zatruc pokarmowych wywołanych przez bakterie Salmonella mogło być nie zachowanie właściwej higieny rąk przed przygotowywaniem posiłków lub spożycie zakażonej bakteriami żywności. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że najprawdopodobniej przyczyną choroby mogło być spożycie zakażonej żywności: jajek lub mięsa niepoddanych właściwej obróbce termicznej lub zanieczyszczenie produktów poprzez niezachowanie zasad higieny rąk przed przygotowywaniem posiłków. Zatrucie pokarmowe mogło wystąpić również wskutek kontaktu z nosicielem.

Na terenie miasta zanotowano 5 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego spowodowanego Salmonellą, były to małe ogniska rodzinne.

Tabela 3. Liczba zachorowań i hospitalizacji w roku 2024 z powodu salmonellozy porównawczo do roku 2023 i 2022 na terenie miasta Przemyśl

Liczba zachorowań	Liczba zachorowań na salmonellę	Liczba hospitalizowanych z powodu salmonelli
ROK 2024	27	26
ROK 2023	13	12
ROK 2022	8	7

Wykres 4. Liczba zachorowań i hospitalizacji w roku 2024 z powodu salmonellozy porównawczo do roku 2023 i 2022 na terenie miasta Przemyśl.

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli w roku 2024 zarejestrowano 27 przypadków zakażeń pokarmowych wywołanych przez pałeczki salmonella, co wskazuje na dwukrotny wzrost zachorowań w stosunku do roku 2023, kiedy zarejestrowano 13 zakażeń. Każdego roku, zdecydowana większość osób chorujących na salmonellę leczona jest w warunkach szpitalnych, ze względu na poważne objawy chorobowe- zwłaszcza ostrą biegunkę, która może prowadzić do odwodnienia organizmu.

2.5.5. ODRA, RÓŻYCZKA, POLIOMYELITIS

Na terenie Przemyśla w roku 2024 nie zgłoszono zachorowań na odrę, różyczkę i poliomyelitis. Nie zanotowano przypadków ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku od 0-14 lat.

2.5.6. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

Kiła - zanotowano 1 przypadek kiły wczesnej, 1 przypadek kiły nieokreślonej.

Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie - zarejestrowano 3 przypadki zachorowania, nie zanotowano ziarnicy wenerycznej.

Rzeżączka - zanotowano 1 przypadek zachorowania.

2.5.7. HIV, AIDS

Zanotowano **7** nowo wykrytych zakażeń HIV u **6** mężczyzn i **1** kobiety mieszkającej na terenie miasta, w tym **4** przypadki dotyczyły obcokrajowców i odnotowano je jako importowane. Nie zgłoszono zachorowania na AIDS.

2.5.8. GORĄCZKA DENG

Do PSSE w Przemyśle wpłynęło zgłoszenie zachorowania na gorączkę Denga. Był to **1** przypadek zachorowania, u mężczyzny, który powrócił z wycieczki z kraju Ameryki Środkowej. Gorączka Denga jest chorobą zakaźną wywoływaną przez wirusa dengi, należącego do rodziny *Flaviviridae*, z rodzaju *Flavivirus*. Rezerwuarem wirusów jest człowiek, sporadycznie w łańcuchu epidemicznym biorą udział małpy, zwłaszcza w Azji Południowo-Wschodniej i w Afryce Zachodniej. Wektorem zakażenia jest komar *Aedes aegypti*, rzadziej inne komary z rodzaju *Aedes*. Nie ma możliwości przeniesienia zakażenia bezpośrednio z człowieka na człowieka.

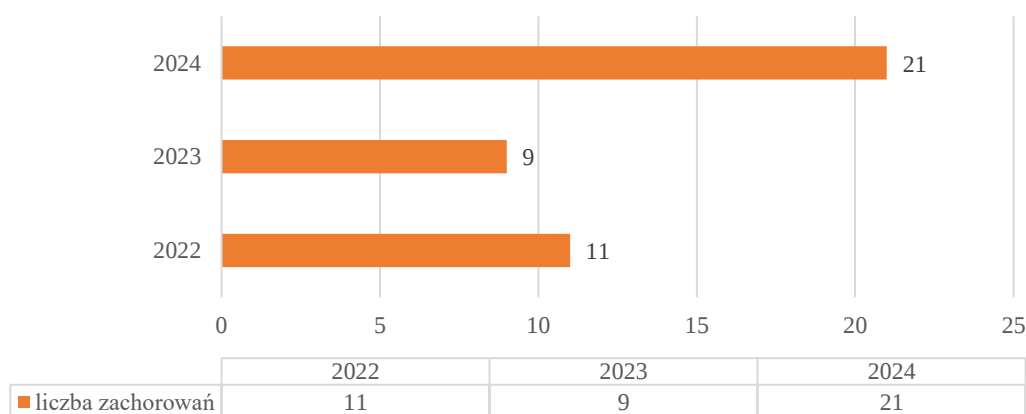
2.5.9. LEGIONELLA- CHOROBA LEGIONISTÓW

W roku 2024 w Przemyśle zanotowano 1 przypadek zachorowania na Legionellę w postaci zapalenia płuc, u kobiety mieszkającej w mieście. Chora była hospitalizowana w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. O. Pio w Przemyśle. W trakcie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że kobieta korzystała z ciepłej wody z instalacji podłączonej do studni własnej. PPIS w Przemyśle pobrał

próbki wody do badania w kierunku Legionella, badanie wykonane przez Laboratorium WSSE w Rzeszowie wykazało wysokie skażenie wody bakteriami Legionella. Wystosowano pismo informujące właściciela studni z poleceniem podjęcia działań naprawczych, polegających na redukcji liczby bakterii w wodzie.

2.5.10. BORELIOZA

W roku 2024 odnotowano **210** zachorowań na Boreliozę z Lyme. Przeważająca liczba chorych to osoby z grup ryzyka: działkowcy, rolnicy, leśnicy, osoby pracujące w lasach. Wśród zgłoszonych przypadków dominowała postać skórna boreliozy, gdzie głównym objawem chorobowym jest rumień wędrujący. Rumień jest pierwszym objawem choroby po ukąszeniu przez kleszcza, który potwierdza rozpoznanie boreliozy. Postać stawowa boreliozy charakteryzująca się nawracającym zapaleniem, obrzękiem i bólami stawów wystąpiła u znacznie mniejszej liczby osób. Odnotowano również jedno zachorowanie na neuroboreliozę rozpoznanie tej postaci potwierdzone jest badaniami laboratoryjnymi wykonanymi u chorego. Nie odnotowano innych postaci boreliozy z Lyme.

Wykres 5. Liczba zachorowań na boreliozę w latach 2022-2024

Analizując powyższy wykres można stwierdzić, że w latach 2022-2023 zachorowania na Chorobę z Lyme (11 – 9 przypadków), na terenie Miasta Przemyśla utrzymywały się na podobnym poziomie, natomiast w roku 2024 nastąpił znaczny, bo dwukrotny wzrost zachorowań na Boreliozę.

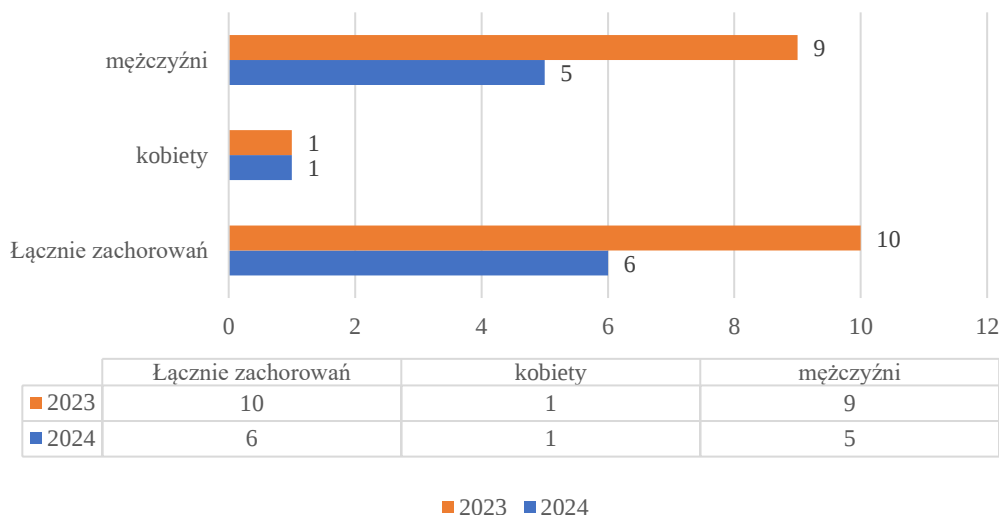
2.5.11. GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe– *Mycobacterium Tuberculosis*. Jest chorobą wielonarządową atakuje wszystkie narządy organizmu jednak w ponad 90% przypadków dotyczy płuc, zaś w 10% przypadków rozwija się jako gruźlica innych narządów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostno-stawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową, źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydają prątki podczas kaszlu, kichania, a nawet śmiechu czy mówienia.

W roku 2024 na terenie miasta Przemyśla zarejestrowano 6 zachorowań na gruźlicę, jest to o 4 zachorowania mniej niż w 2023 roku. Potwierdzone przypadki zachorowania odnotowano u 5 mężczyzn i 1 kobiety. W związku z zachorowaniem na gruźlicę płuc mieszkańca Schroniska dla bezdomnych im. Św. Brata Alberta w Przemyśle, nadzorem epidemiologicznym objęto 5 pracowników oraz 51 mieszkańców schroniska. Ogółem w roku 2024 na terenie miasta Przemyśla nadzorem objęto 65 osób ze styczności z chorym na gruźlicę płuc w okresie prątkowania. Nie odnotowano zachorowań u dzieci oraz zgonów z powodu gruźlicy.

Tabela 4. Liczba zachorowań na gruźlicę z podziałem na płeć w roku 2024 porównawczo do roku 2023

Rok	Płeć	Liczba zachorowań na gruźlicę
2023	kobiety	1
	mężczyźni	9
2024	kobiety	1
	mężczyźni	5

Wykres 6. Liczba zachorowań na gruźlicę z podziałem na płeć w roku 2024 porównawczo do roku 2023

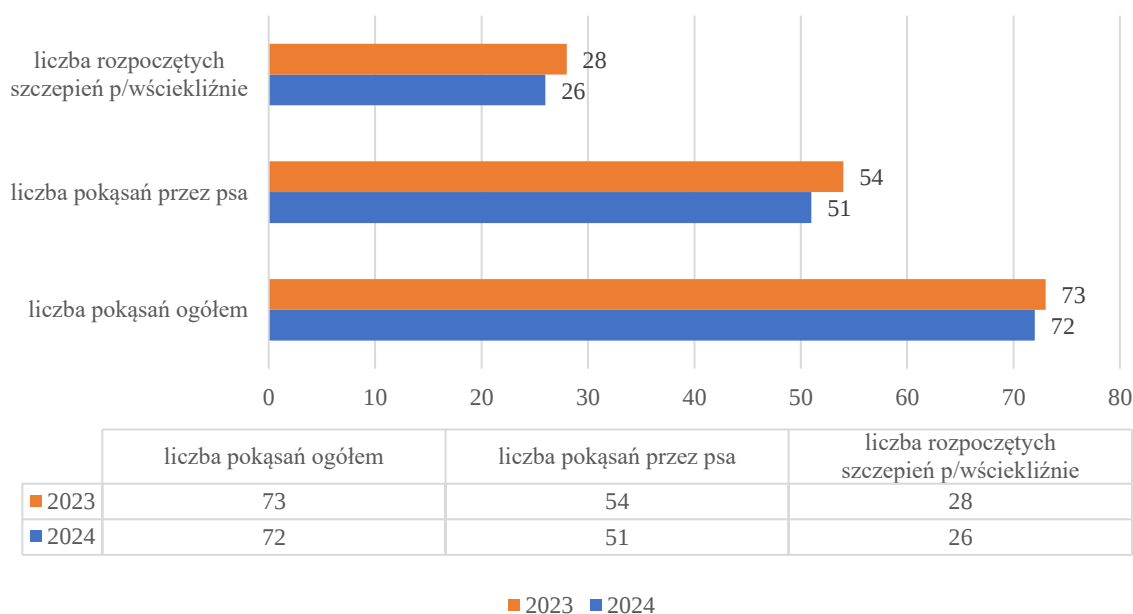
Na podstawie powyższych danych można wnioskować, że w roku 2024 na terenie miasta Przemyśla, nastąpił nieznaczny spadek zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku poprzedniego. Zdecydowanie częściej chorowali mężczyźni, jeden przypadek gruźlicy potwierdzono u kobiety. Wszyscy chorzy, zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami, byli hospitalizowani.

2.5.12. POKASANIA PRZEZ ZWIERZETA– WŚCIEKLIZNA

Przyczyną wścieklizny jest wirus (z rodzaju *Lyssavirus*). Jest to zoonoza, czyli choroba, która przenosi się ze zwierząt na człowieka. Głównym rezerwuarem wirusa są zwierzęta dzikie i domowe (tj. psy, wilki, lisy, kojoty, psy dingo, nietoperze, ale także wiewiórki, sarny, koty). Wirus przenoszony jest ze śliną chorego zwierzęcia. Do zakażenia człowieka dochodzi poprzez ugryzienie przez zwierzę lub bezpośredni kontakt (zwykle śluzówek, uszkodzonej skóry) ze śliną zakażonych zwierząt. Okres inkubacji trwać może 3-8 tygodni (lub dłużej), a po nim pojawiają się niespecyficzne objawy, tj. bóle głowy, gorączka, nudności, niepokój, podniecenie, obrzmienie skóry wokół miejsca ugryzienia. Następnie pojawiają się porażenia mięśni i śpiączka. Charakterystycznym objawem wścieklizny u człowieka jest wodowstręt i światłowstręt.

W roku 2024 z terenu miasta Przemyśla zostały zgłoszone 72 przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta, w tym 51 przypadków pokąsania przez psa, pozostałe to pokąsania przez kota, kunę, szczura, wiewiórkę, nietoperza. W 26 przypadkach

rozpoczęto szczepienia poekspozycyjne przeciwko wściekliznie dla osób pokąsanych przez nieznane zwierzę oraz mających styczność ze zwierzęciem chorym na wściekliznę lub podejrzanym o zarażenie wirusem wścieklizny. Podobnie w roku 2023 zgłoszonych było 73 przypadki pokąsań, w tym 54 przez psa, szczepienia rozpoczęto u 28 osób.

Wykres 7. Liczba pokąsań przez zwierzęta w latach 2023-2024 z uwzględnieniem liczby osób szczepionych p/wściekliznie.

Na terenie miasta Przemyśla w roku 2024, w grudniu, został potwierdzony jeden przypadek wścieklizny u lisa. Lis pojawił się na prywatnej posesji, zwierzę było w stanie agonalnym. Wyniki badań laboratoryjnych w kierunku wścieklizny potwierdziły zachorowanie na wściekliznę u lisa. W toku dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że nie było bezpośredniego kontaktu ludzi z lisem.

Działania przeciwepidemiczne podejmowane w związku z narażeniem na wściekliznę to:

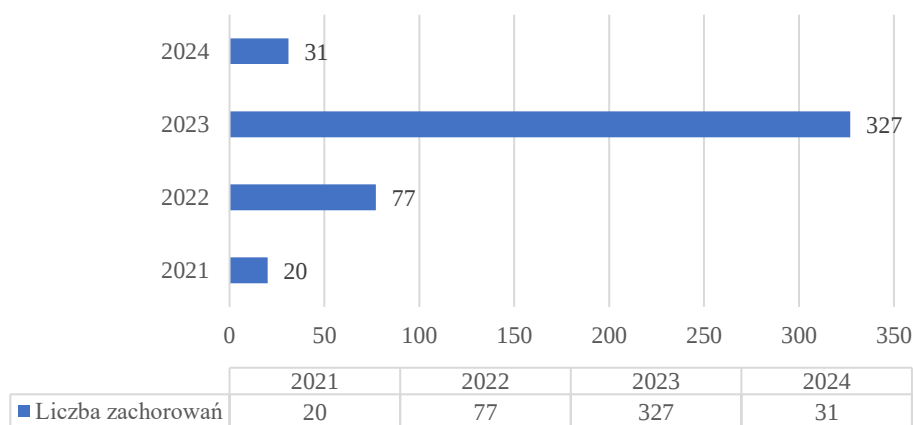
- wywiad epidemiologiczny- zebranie dokładnych danych dotyczących narażenia na kontakt z zakażonym zwierzęciem lub zwierzętami domowym, które mogły mieć kontakt z zakażonym zwierzęciem,
- przeprowadzenie wywiadu epidemiologicznego z osobami z kontaktu/ogniska,
- działania edukacyjno-informacyjne wobec osób pokąsanych, narażonych na kontakt z zakażonym zwierzęciem informowanie o zagrożeniu wścieklizną po

kontakcie lub pokąsaniu ze zwierzęciem chorym oraz sposobie zapobiegania ewentualnemu zachorowaniu poprzez szczepienia p/ko wściekliznie,

- kierowanie osób narażonych do poradni Chorób Zakaźnych w celem konsultacji z lekarzem chorób zakaźnych i ewentualnej kwalifikacji do szczepień p/ko wściekliznie,
- współpraca z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Przemyślu, współpraca z Poradnią Chorób Zakaźnych.

2.5.13 OSPA WIETRZNA

W roku 2024 nastąpił znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną w stosunku do roku poprzedniego. Jest ona jedną z najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego. Charakterystycznymi objawami są gorączka, osłabienie oraz polimorficzna wysypka skórna z pęcherzykami wypełnionymi płynem. Choroba jest zakaźna w okresie od dwóch dni przed pojawieniem się wysypki, aż do przyschnięcia ostatniego wykwitu. Z terenu miasta Przemyśla zarejestrowano w ubiegłym roku **31** zachorowań na ospę. Dla porównania w roku 2023 zgłoszonych było **327** przypadków zachorowań, w roku 2022 – wpłynęło 77 zgłoszeń, a w roku 2021 – 20.

Wykres 8. Liczba zachorowań na ospę porównawczo w latach 2021-2024

2.5.14. COVID-19

Mimo zniesienia obostrzeń związanych ze stanem epidemii oraz zniesieniem kwarantanny i izolacji związanej z zachorowaniem na Covid-19, nadal sprawowany jest nadzór nad zachorowaniami na Covid-19. Po zgłoszeniu hospitalizacji lub zgonu z powodu zachorowania na Covid-19, a także jeśli został pobrany materiał do

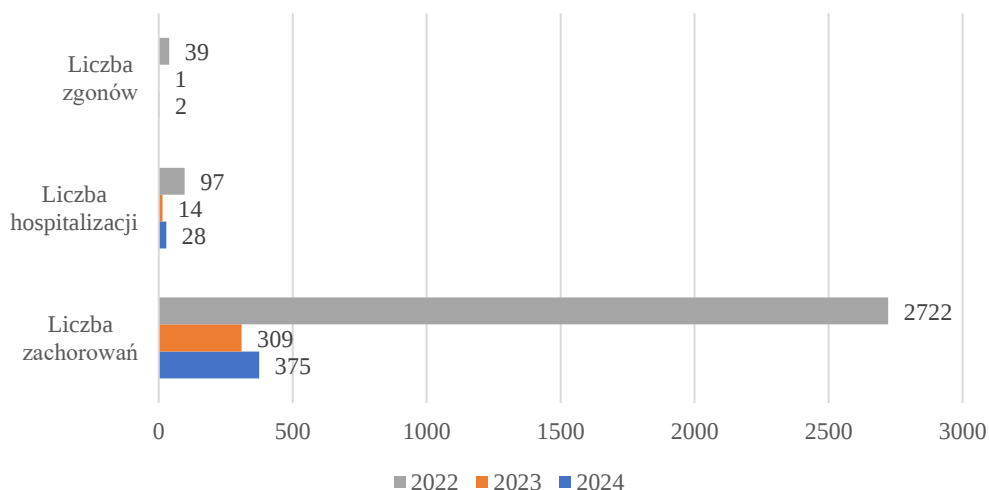
badania molekularnego w kierunku wykrycia typu wirusa Sars-Cov-2, przeprowadzany jest wywiad epidemiologiczny i sprawowany nadzór nad osobami zakażonymi. W większości przypadków przy podejrzeniu zachorowania na Covid-19, wykonywane są testy serologiczne „Combo” w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, zakażony pozostaje pod opieką lekarza rodzinnego.

W roku 2024 odnotowano na terenie miasta Przemyśla **375** zakażeń SARS-CoV-2, w roku 2023 było **309**, w roku 2022 - **2722** osoby. Hospitalizowano **28** osób, stwierdzono **2** zgony z powodu Covid-19, w roku 2023– 14 osób i w roku 2022– **97**.

W latach 2023 i 2022 wśród zakażeń SARS-CoV-2 dominował wariant Omicron, w roku 2024 podstawą rozpoznania zakażenia Sars-CoV-2 były testy „Combo”, które służą do potwierdzenia zakażenia jednym z trzech wirusów (grypy, Sars-Cov-2, RSV) w sytuacji kiedy występują objawy mogące sugerować jedną z tych chorób, bez wskazania typu wirusa.

Tabela 5. Zachorowania na Covid – 19 w latach 2024 porównawczo do lat 2022 - 2023

Rok	Liczba zachorowań	Liczba hospitalizacji	Liczba zgonów	Liczba prób sekwencjonowanych	Typ wirusa
2024	375	28	2	0	nie badano
2023	309	14	1	8	omicron
2022	2722	97	39	36	omicron

Wykres 9. Liczba zgonów i hospitalizacji w stosunku do liczby zachorowań porównawczo w latach 2022-2023

Analizując powyższe dane można zauważyć, że w ostatnich dwóch latach poziom zachorowań na Covid-19 utrzymywał się na podobnym poziomie. Wzrost zakażeń w roku 2024 nastąpił w sierpniu i utrzymywał się na wysokim poziomie do października.

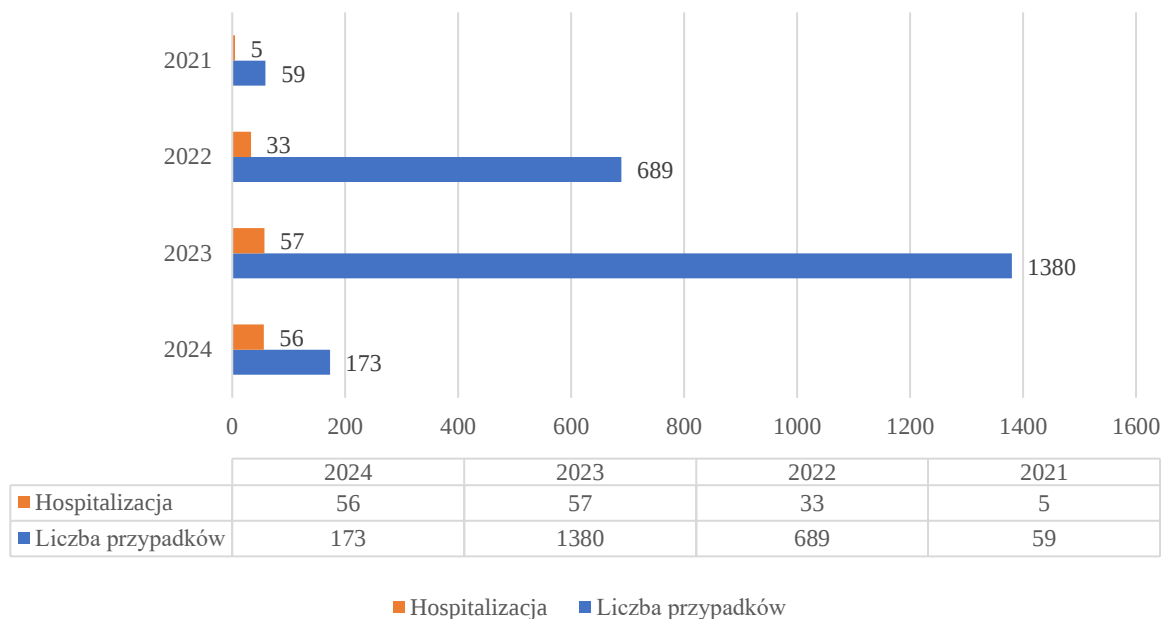
2.5.15. GRYPA

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywołane przez wirus grypy. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku. Obecnie zgłaszane są zachorowania na grypę potwierdzone szybkim testem antygenowym i w niektórych przypadkach badaniami molekularnymi, pozwalającymi na wykrycie typu wirusa grypy.

W 2024 r. zostały zgłoszone **173** zachorowania na grypę, zapadalność wynosiła **309,0** na 100 tys. ludności. Najwięcej osób zachorowało w wieku od 15 do 64 lat. Zakażenia wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi– molekularnymi u 52 osób, w tym w 12 badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy typu A, u 28 osób wirusa grypy AH1, u 12 osób potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy AH3, nie potwierdzono materiału genetycznego wirusa grypy typu B .

Tabela 6. Liczba zachorowań oraz zapadalność na grypę i liczba osób skierowanych do szpitala z powodu grypy w latach 2021– 2024

Rok	Liczba przypadków	Zapadalność	Hospitalizacja
2024	173	309,0	56
2023	1380	2429,5	57
2022	689	1173,4	33
2021	59	935,1	5

Wykres 10. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu grypy w latach 2021-2024 na terenie miasta Przemyśla

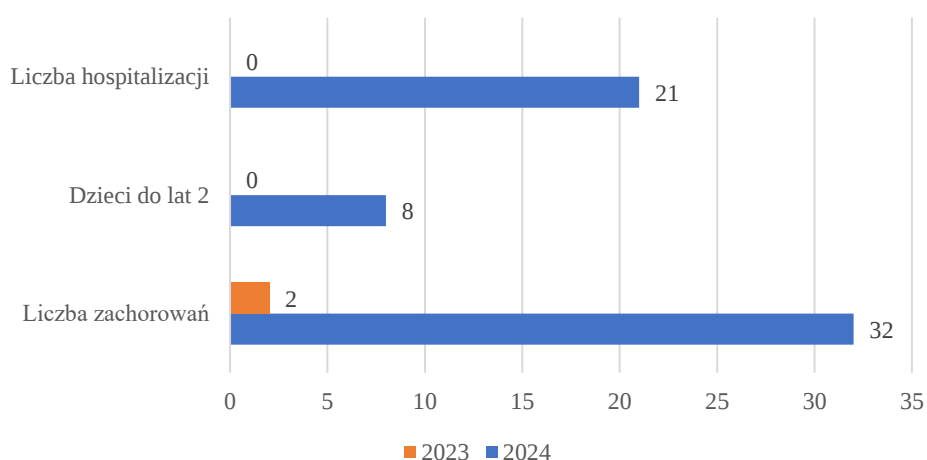
W roku 2024 nastąpił spadek zachorowań na grypę w stosunku do roku poprzedniego, aż 56 osób wymagało leczenia szpitalnego w związku z ciężkim przebiegiem infekcji grypowej.

2.5.16. RSV- RESPIRATORY SYNCYTIAL VIRUS

RSV to wirus powodujący sezonowe zakażenia dróg oddechowych, szczególnie groźne dla niemowląt i dzieci < 2. r.ż. Nazwa pochodzi od specyficznego namnażania się wirusa w komórkach układu oddechowego. Zakażenia RSV mają charakter sezonowy. W Polsce i w innych krajach klimatu umiarkowanego sezon zakażeń trwa zwykle od jesieni do wiosny. Szczyt zachorowań występuje najczęściej w styczniu i lutym. Do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową, a także kontaktową – przez kontakt z zakażoną powierzchnią. Okres wylęgania jest krótki i wynosi od 2 do 8 dni. Przebieg zakażenia RSV nie daje trwałej odporności. Leczenie zakażenia RSV ogranicza się do leczenia objawowego, nasilenie się dolegliwości, szczególnie u najmłodszych dzieci, może wymagać leczenia w szpitalnego.

Tabela 7. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu RSV na terenie miasta Przemyśla w latach 2023– 2024

Rok	Liczba zachorowań	Liczba zachorowań wśród dzieci do lat 2	Liczba hospitalizacji
2024	32	8	21
2023	2	0	0
2022	nie wykonywano testów w kierunku RSV		

Wykres 11. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu RSV w latach 2023-2024 na terenie miasta Przemyśla

W roku 2024 na terenie miasta Przemyśla zachorowały **32** osoby, w tym **8** dzieci poniżej 2 r.ż. Hospitalizacji wymagało **21** osób, w tym **8** dzieci poniżej 2 r.ż. Zakażenie wirusem RSV najczęściej było potwierdzane wykonaniem szybkiego testu „Combo” lub badaniem molekularnym wykonanym w warunkach szpitalnych.

2.5.17. KRZTUSIEC

Krztusiec (dawniej: koklusz) jest ostrą chorobą dróg oddechowych, wywoływaną przez bakterie *Bordetella pertussis*. Charakterystycznym objawem choroby u dzieci jest długotrwale utrzymujący się napadowy kaszel z wydzieleniem lepkiej plwociny, który może utrzymywać się nawet przez 3-miesiące. Rozpoznanie kliniczne wymaga potwierdzenia laboratoryjnego. Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Zakażenie następuje drogą kropelkową. Krztusiec ma szczególnie ciężki przebieg u dzieci

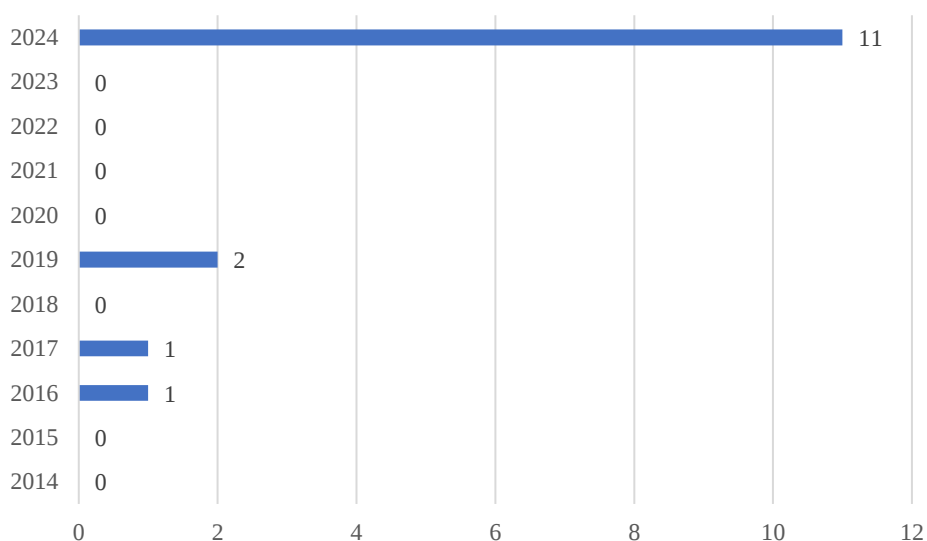
poniżej 6 miesiąca życia. Wrażliwość na zakażenia osób nieuodpornionych za pomocą szczepień ochronnych jest powszechna.

W roku 2024 na terenie miasta Przemyśla na krztusiec chorowało **11** osób.

Chorowały zarówno dzieci jak i dorośli, najwięcej zachorowań było wśród dzieci do lat 2, leczenia szpitalnego wymagały **3** osoby i były to dzieci: niemowlę (nie szczepione p/krztuścowi) oraz dzieci w wieku 2 i 12 lat.

Tabela 8. Liczba zachorowań na krztusiec na terenie miasta Przemyśla w latach 2014– 2024

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	11

Wykres 12. Liczba zachorowań na krztusiec w latach 2014 - 2024 na terenie miasta Przemyśla

W latach 2020-2023 nie występowały zachorowania na krztusiec, natomiast w roku 2024 zostało zgłoszonych aż 11 przypadków zachorowań na krztusiec z terenu miasta Przemyśla. Zachorowania dotyczyły niemowląt i małych dzieci, ale też osób dorosłych i seniorów, którzy nie posiadają już odporności nabytej w wyniku szczepień.

3 NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Oddział Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle sprawuje bieżący nadzór sanitarny:

- w zakładach produkujących żywność,
- w gospodarstwach rolnych,
- w obiektach obrotu artykułami spożywczymi,
- w zakładach żywienia zbiorowego,
- w obiektach obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. według rejestru zakładów aktywnych prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyśle na terenie miasta Przemyśla pod nadzorem znajdowało się 878 obiektów, w tym:

- 55 zakładów produkcji żywności m.in.: 3 piekarnie, 8 ciastkarni, 15 producentów pierwotnych działających również w ramach RHD lub dostaw bezpośrednich, 8 punktów z automatami do lodów, 4 wytwórnie lodów tradycyjnych, 8 zakładów garmażeryjnych,
- 540 obiektów obrotu żywności m.in.: 158 sklepów spożywczych, 101 kiosków spożywczych, 192 środków transportu żywności, 31 magazynów spożywczych,
- 196 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego m. in. 55 zakładów małej gastronomii i 92 restauracji,
- 85 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego m.in.: 2 bloki żywienia w szpitalach, 4 stołówki w żłobkach i domach małego dziecka, 17 stołówek szkolnych, 30 stołówek w przedszkolach,
- oraz 5 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W roku 2024 pracownicy Oddziału Higieny Żywności i Żywienia:

- przeprowadzili 575 kontroli sanitarnych, w tym 79 kontroli interwencyjnych (interwencje konsumenckie, kontrole w ramach funkcjonowania systemu RASFF),
- wydano 30 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 1 decyzję w sprawie unieruchomienia/przerwania działalności

całego lub części zakładu oraz 6 decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości,

- nałożono 31 mandatów karnych na łączną kwotę 7200 zł.

3.1. OGÓLNA OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany jest zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniając przepisy w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym prawa żywnościowego. Kontrole prowadzone były na podstawie analizy ryzyka zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę kryteria oceny sanitarnej obiektów żywności i żywienia m.in. stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenia oraz otoczenia zakładu, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością oraz posiadanie odpowiedniej odzieży roboczej, gospodarka odpadami, wdrożenie i stosowanie systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli lub/i dobrej praktyki higienicznej, dobrej praktyki produkcyjnej.

W roku 2024 w obiektach obrotu żywnością przeprowadzono łącznie 264 kontroli. W obiektach tych wydano 9 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 5 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości oraz nałożono 8 mandatów na łączną kwotę 1800 zł. Ponadto wydano 28 decyzji zatwierdzających nowe obiekty obrotu żywnością.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono łącznie 161 kontroli, wydano 10 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień oraz 1 decyzję nakazującą wycofanie środków spożywczych niewłaściwej jakości. Ponadto wydano 38 decyzji zatwierdzających nowe obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 10 decyzji warunkowego zatwierdzenia. Nałożono 21 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 5000 zł.

Na terenie miasta Przemyśl w sezonie letnim w 2024 r. przeprowadzono kontrole w obiektach żywnościowo-żywieniowych: w tym 10 w zakładach małej gastronomii, 16

w restauracjach oraz 2 kontrole w punktach z automatami do lodów, 1 w wytwórniach ciast i lodów, 8 w obiektach ruchomych.

Ponadto w ramach Akcji Lato pobrano 20 prób do badań laboratoryjnych, w tym 5 próbek lodów tradycyjnych na bazie mleka, 10 próbek lodów z automatu na bazie mleka RTE, 5 próbek lodów bez udziału mleka.

Wydano 4 decyzje administracyjne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi stanu sanitarno– technicznego (zły stan techniczny ścian, środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia), 1 decyzję unieruchomienia zakładu (obecność szkodników) , 1 decyzję ponownego uruchomienia.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego stanu sanitarno– higienicznego natury bieżącej (brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brak środków do mycia i dezynfekcji, brak stosowania na bieżąco instrukcji i procedur opracowanych w ramach GHP/GMP), nałożono na osoby winne zaniedbań 6 mandatów karnych na kwotę 1800 zł. Jednocześnie prowadzono nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego, które prowadziły żywienie dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzono łącznie 53 kontrole, wydano 3 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień oraz wydano 2 decyzje zatwierdzających nowe obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

W zakładach produkcji żywności obejmujących m.in. piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie lodów, punkty z automatami do lodów, zakłady produkcji garmazeryjnej, młyny, przeprowadzono łącznie 44 kontrole. Wydano 5 decyzji zatwierdzających nowe obiekty produkcji żywności, w tym 1 decyzję warunkowego zatwierdzenia.

Nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 600 zł oraz 1 decyzję nakazującą unieruchomienie/przerwanie działalności zakładu z uwagi na brak właściwej higieny procesu produkcyjnego.

Nieprawidłowości stwierdzane w trakcie przeprowadzonych kontroli dotyczyły przeważnie złego stanu sanitarnego lub technicznego powierzchni ścian, sufitów, podłóg, urządzeń sanitarnych, niewłaściwej jakości sprzętu i urządzeń używanych w obrocie i produkcji, braku zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników, braku prowadzonych na bieżąco zapisów wynikających z Dobrej Praktyki Higienicznej i systemu HACCP.

3.2. STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOŚCI

W ewidencji nadzorowanych zakładów przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu w 2024 roku znajdowało się 192 środków transportu zakwalifikowanych do kategorii niskiego ryzyka lub średniego ryzyka z wdrożonymi zasadami GHP/GMP. W 2024 roku zatwierdzono 8 środków transportu, przeprowadzono łącznie 16 kontroli. Podczas kontroli środków transportu sprawdzano: stan higieniczno– techniczny, higienę i wyposażenie pojazdów, karty mycia i dezynfekcji, przestrzeganie GHP/GMP.

3.3. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2024 roku w obiektach zlokalizowanych na terenie miasta do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano ogółem 293 próbek.

Próbki żywności do badań pobierano m.in. w następujących zakresach: 167 próbek na obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych, 26 próbek na obecność metali szkodliwych dla zdrowia, 5 próbek w zakresie obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, 6 próbek w kierunku obecności substancji dodatkowych, 1 próbka w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych, 3 próbki w kierunku oznaczenia histaminy, 2 próbki w kierunku oceny znakowania, 2 próbki w kierunku migracji specyficznej substancji szkodliwych w materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością, 1 próbka w kierunku cech organoleptycznych materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, 44 próbki w zakresie obecności zanieczyszczeń pestycydami, 5 próbek w kierunku skażeń promieniotwórczych, 10 próbek posiłków w kierunku wartości kalorycznej i wartości składników odżywczych, 1 próbka w kierunku mikotosyn, 1 próbka w kierunku karbaminianu etylu i cyjanowodoru, 3 próbki w kierunku azotanów, 1 próbka w kierunku oznaczenia kofeiny, 4 próbki w kierunku witamin i innych żywieniowych, 1 próbka alkaloidy pirolizydynowe, 2 próbki w kierunku napromieniania żywności, 3 próbki w zakresie oceny organoleptycznej, 3 próbki w kierunku glutenu, 2 próbki w zakresie parametrów jęlczenia.

Łącznie zakwestionowano 13 próbek żywności, w tym:

- 5 próbek lodów na bazie mleka (lody waniliowe) pobranych w ramach „Akcji Lato”

w których wykryto bakterie enterobacteriaceae;

- 1 próbka kaszy gryczanej pobrana w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów,
w której wykryto przekroczenia NDP pestycydu glifosatu; środek spożywczy zgłoszony w systemie RASFF;
- 1 próbka suplementu diety Szelazo+SR pobrana w kierunku witaminy i inne żywieniowe. W badanej próbce stwierdzono niezgodną zawartość witaminy C z wartością deklarowaną przez producenta;
- 5 próbek Paski z fileta z piersi kurczaka pobranych w kierunku badań mikrobiologicznych,
- w 1 z 5 badanych próbek stwierdzono wykrycie salmonella spp. i salmonella enteritidis;
- 1 próbka Mleko Bebiko 2 pobrana w kierunku oceny znakowania.

W 2024 r. prowadzono nadzór nad środkami spożywczymi pochodzenia ukraińskiego oraz

z krajów trzecich. Do badań laboratoryjnych pobrano następujący asortyment z Ukrainy:

- groch łuskany żółty w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- płatki jaglane i Bio kasza jaglana w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów;
- olej słonecznikowy rafinowany w kierunku wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych; oraz olej słonecznikowy rafinowany w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- miód słonecznikowy z europejskich pasiek w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów;
- jagody leśne w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- cukier biały w kierunku oceny organoleptycznej, zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych w tym ferromagnetycznych;
- nasiona słonecznika prażone w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów;
- soczewica czerwona w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów.

W ramach Granicznej Kontroli pobrano 6 próbek żywności pochodzącej z Ukrainy w kierunku pozostałości pestycydów, metali, mikotoksyn i zanieczyszczeń fizycznych, w tym:

- cukier biały w kierunku oceny organoleptycznej, zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych w tym ferromagnetycznych;
- kasza jaglana w kierunku mikotoksyn i pozostałości pestycydów;
- mix tłuszczów roślinnych do smarowania w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia.

Do badania pobrano następujący asortyment pochodzący z krajów trzecich:

- awokado – Peru - w kierunku pozostałości pestycydów;
- listki nori – Korea Południowa- w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- kasza Bulgur – Turcja - w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- makaron ryżowy – Wietnam – w kierunku oznaczenia glutenu;
- sezam łuskany – Nigeria – w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- cebula czerwona – Egipt - w kierunku pozostałości pestycydów;
- pomidor Cherry - Maroko - w kierunku pozostałości pestycydów;
- morele – Turcja - w kierunku pozostałości pestycydów;
- ciecierzycyca ziarno – Turcja - w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- tuńczyk w sosie własnym – Ekwador – w kierunku histaminy;
- Sos rybny TAO TAO – Tajlandia - w kierunku histaminy.

Podczas przeprowadzonych badań laboratoryjnych produktów pochodzenia ukraińskiego i z krajów trzecich nie zakwestionowano żadnej z badanych próbek.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi stały nadzór nad wprowadzaną do obrotu żywnością dla określonych grup ludności w tym niemowląt i dzieci. W 2024 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych:

- 11 próbek preparatów do początkowego żywienia niemowląt i preparaty do dalszego żywienia niemowląt w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych;
- 2 próbki produktów zbożowych przetworzonych przeznaczonych dla niemowląt w kierunku pozostałości pestycydów;
- 1 próbkę preparatów dla niemowląt i dalszego żywienia niemowląt w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;
- 3 próbki żywności dla niemowląt i małych dzieci w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia;

- 1 próbkę preparatów do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe oraz preparaty do dalszego żywienia niemowląt, w tym mleko następne w kierunku oceny znakowania;
- 1 próbkę środków spożywczych uzupełniających obejmujących produkty przetworzone i inne środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci w wieku od roku do trzech lat w kierunku oceny znakowania.

3.4. NADZÓR NAD OBROTEM GRZYBAMI I PRZETWÓRSTWEM GRZYBÓW ORAZ ZATRUCIAMI GRZYBAMI

W 2024 roku pracownicy PSSE w Przemyśle prowadzili czynności w zakresie udzielania konsultacji oraz klasyfikacji grzybów dziko-rośnących, zbieranych w okolicznych lasach miasta Przemyśla. Konsultacje i klasyfikacje w tym zakresie udzielane były przez pracowników PSSE posiadających odpowiednie uprawnienia klasyfikatorów grzybów.

Ogółem w 2024 roku przeprowadzono 18 konsultacji zebranych grzybów, podczas których poddano klasyfikacji około 100 grzybów. W klasyfikowanych grzybach nie stwierdzono obecności grzybów trujących. Najczęściej ocenianymi gatunkami grzybów dzikorosnących jadalnych były: Podgrzybek brunatny, Borowik szlachetny, Podgrzybek zajączek, Koźlarz babka, Pieczarka polna, Opieńka miodowa, Czubajka kania, Mleczaj rydz, Maślak zwyczajny, Maślak sitarz. Ponadto pracownicy PSSE w Przemyśle w 2024 roku prowadzili nadzór sanitarny na Targowisku miejskim „Mój Rynek” przy ul. Sportowej 2 w Przemyśle. Przeprowadzono 36 kontroli sanitarnych, podczas których sprawdzano świadectwa klasyfikacji wprowadzanych do obrotu handlowego grzybów świeżych oraz atesty wprowadzanych przetworów grzybowych na terenie targowiska.

3.5. SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH RASFF

W 2024 r. Oddział Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyśle otrzymał 33 powiadomień o produktach spożywczych i przedmiotach użytku, które nie spełniały wymagań przepisów prawa krajowego z czego 6 to powiadomienia alarmowe, natomiast 27 to powiadomienia informacyjne. Z całkowitej liczby 33 powiadomień zgłoszonych do RASFF 29

powiadomienia dotyczyły żywności natomiast 4 powiadomienia dotyczyły wyrobów do kontaktu z żywnością. Najczęstsze przyczyny zgłoszenia powiadomień do RASFF w 2024 r. to zanieczyszczenia produktów bakteriami Salmonella, stwierdzone pozostałości pestycydów, przekroczenia limitów stosowanych dodatków do żywności. W 2024 r. przeprowadzono łącznie 62 kontrole sanitarne. Wydano 4 decyzje dotyczące wycofania z obrotu handlowego zakwestionowanych środków spożywczych.

3.6. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu prowadzi stały nadzór nad wprowadzanymi do obrotu suplementami diety. Pod nadzorem PPIS w Przemyślu w 2024 r. znajdowało się 25 aptek i 1 sklep zielarsko– medyczny. Ponadto nadzorem objęte były siłownie oraz 2 sklepy prowadzące stacjonarną sprzedaż detaliczną jak również sprzedaż za pośrednictwem Internetu.

Nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety sprawowany przez PPIS w Przemyślu obejmuje sprzedaż detaliczną tych produktów. Na terenie miasta nie ma producentów suplementów diety ani zakładów prowadzących sprzedaż hurtową.

Oprócz zakładów stacjonarnych znajdujących się pod nadzorem tutaj Inspektora prowadzony jest nadzór nad sprzedażą suplementów diety na odległość, w tym za pośrednictwem Internetu, który obejmuje najczęściej zagadnienia dotyczące poprawności prezentacji i reklamy oferowanych do sprzedaży suplementów diety.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu w 2024 r. prowadził weryfikację suplementów diety, które w prezentacji i reklamie za pośrednictwem platform handlowych on-line naruszają przepisy prawa żywnościowego w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności mówiący o zamieszczaniu obowiązkowych informacji na temat żywności, które muszą być dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu i muszą znajdować się w materiałach towarzyszących sprzedaży na odległość oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, który reguluje znakowanie, jak również

prezentację i reklamę suplementów diety z wykorzystaniem oświadczeń zdrowotnych.

Ponadto w ramach urzędowej kontroli żywności w aptekach pobrano 9 prób suplementów diety (1 próba w kierunku napromieniania żywności, 1 próba w kierunku zawartości kofeiny, 2 próby w kierunku zawartości witamina i składników mineralnych oraz 5 prób w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych).

W związku ze zintensyfikowaniem działań edukacyjnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów w obszarze suplementów diety, żywności wzbogacanej i żywności dla określonych grup przeprowadzono 2 kontrole w siłowniach w ramach kampanii informacyjnej dot. świadomego i bezpiecznego stosowania suplementów diety, żywności wzbogacanej i żywności dla określonych grup podczas których zostały rozdane ulotki i plakaty informujące oraz przeprowadzono rozmowę koedukacyjną z klientami, którzy w trakcie kontroli przebywali w siłowni.

3.7. ZNAKOWANIE ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2024 roku w piekarniach, cukierniach, zakładach garmażeryjnych, placówkach handlu detalicznego oraz zakładach przetwórstwa owocowo-warzywnego zlokalizowanych na terenie tut. Inspektora Sanitarnego przeprowadzono w ramach bieżących działań kontrolnych ocenę znakowania pakowanych środków spożywczych. Kontrolą tą objęto w szczególności pieczywo, wyroby garmażeryjne, przetwory owocowo-warzywne, wody mineralne, słodyczne, wędliny, nabiał. Celem przeprowadzonych działań była ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, w tym rzetelności i prawidłowości ich znakowania w stosunku do obowiązujących przepisów prawa oraz deklaracji zawartych w ich oznakowaniu, jak również ocena przestrzegania zasad obrotu tymi produktami.

Ponadto w trakcie sprawowanego nadzoru w szczególności nad zakładami obrotu żywnością sprawdzano znakowanie artykułów spożywczych (tym suplementów diety) zawierających w swoim składzie witaminy i składniki mineralne oraz oświadczenia żywieniowe i zdrowotne. Zawartość witamin i składników mineralnych umieszczonych na opakowaniach ocenianych produktów spożywczych była zgodna z załącznikiem I do Rozporządzenia (WE) Nr1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych

oraz niektórych innych substancji. Umieszczane przez producentów na opakowaniach ocenianych środków spożywczych oświadczenia żywieniowe były zgodne z załącznikiem do Rozporządzenia (WE) NR 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności.

W związku z oceną znakowania do badań laboratoryjnych w 2024 r. pobrano następujące próbki:

- 1 próbkę preparatów do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe oraz preparaty do dalszego żywienia niemowląt, w tym mleko następne;
- 1 próbkę środków spożywczych uzupełniających obejmujących produkty przetworzone i inne środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci w wieku od roku do trzech lat;

Podczas przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowano 1 próbkę preparatów do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe oraz preparaty do dalszego żywienia niemowląt, w tym mleko następne z uwagi na umieszczenie na opakowaniu oświadczeń żywieniowych, które mogą wprowadzać w błąd poprzez sugerowanie, że preparat posiada szczególne właściwości w porównaniu do innych preparatów tego typu.

3.8. JAKOŚĆ ZDROWOTNA MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje ocenę bezpieczeństwa zdrowotnego tych produktów zarówno w obrocie handlowym jak również podczas stosowania ich jako opakowania w zakładach produkcji żywności. W 2024 r. w ramach urzędowej kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kierunku migracji specyficznej substancji szkodliwych w materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu otrzymał 6 powiadomień dotyczących materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach funkcjonowania systemu RASFF:

- 1 powiadomienie alarmowe w sprawie przekroczenia poziomu pierwszorzędowych amin aromatycznych dla wyrobu „Przybory kuchenne (3 sztuki)”;
- 1 powiadomienie alarmowe w sprawie przekroczenia poziomu pierwszorzędowych amin aromatycznych dla wyrobu „Zestaw narzędzi kuchennych nylonowych”;
- 1 powiadomienie alarmowe w sprawie stwierdzenia obecności migracji specyficznej formaldehydu w produktach pn.: Kubek melamina 75x110 mm.
- 1 powiadomienie alarmowe w sprawie stwierdzenia obecności migracji specyficznej PAA: 4,4'-diaminodifenylometanu (0,004mg/kg) w produkcie pn. Łopatka do patelni;
- 1 powiadomienie alarmowe w sprawie stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w produkcie pn. Łyżka cedzakowa RENA.
- 1 powiadomienie dot. półmiska ceramicznego z motywem Renifera u którego podczas użytkowania w warunkach zalecanych przez producenta odkleja się warstwa folii.

3.9. OCENA ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych grup konsumentów (dzieci w żłobkach, przedszkolach i szkołach, wychowanków domów dziecka oraz ośrodków specjalnych i wychowawczych, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, pacjentów szpitala itp.). Warunki żywienia w jednostkach systemu oświaty regulują obowiązujące przepisy prawa żywnościowego, natomiast w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo– leczniczych oraz szpitalach ocena żywienia realizowana jest zgodnie z ogólnymi wytycznymi GIS dla diety podstawowej.

Ocena sposobu żywienia zbiorowego w 2024 r. została przeprowadzona łącznie w 48 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego– w szpitalach, domach opieki społecznej, żłobkach i domach małego dziecka, stołówkach szkolnych, bursach i internatach, stołówkach na koloniach, półkoloniach lub obozach, przedszkolach, domach dziecka, zakładach specjalnych i wychowawczych oraz innych zakładach żywienia.

3.9.1. KONTROLE BLOKÓW ŻYWIENIA W SZPITALACH

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu obejmował nadzorem 2 bloki żywienia w szpitalach (w tym 1 blok żywienia korzystał z usługi na zasadzie cateringu wewnętrznego z macierzystego szpitala). W obiektach tych w 2024 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu przeprowadzili łącznie 2 kontrole sanitarne. W trakcie czynności kontrolnych poddano ocenie stan żywienia pacjentów Szpitala w ciągu dekady na podstawie 10 kolejnych jadłospisów (z okresu 11.09.2024 - 20.09.2024r.) przy pomocy *Arkusza oceny dekadowej jadłospisów* – Załącznik 1 rekomendowanego przez GIS w ramach realizacji *Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków*. Ocena końcowa sposobu żywienia/jadłospisów dała wynik: *klasa 1, prawidłowy*- jadłospis dekadowy otrzymał ocenę pozytywną

Dodatkowo pobrano do badań na oddziale kardiologicznym bezpośrednio z talerzy 2 porcje obiadowe z diety podstawowej w kierunku oznaczenia wartości odżywczych tj. wartości energetycznej, zawartości białka, tłuszczu, węglowodanów. Badania zostały przeprowadzone przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Rzeszowie. Wartości otrzymane w wyniku oznaczeń były zbliżone do wartości z obliczeń przeprowadzonych przez Szpital za pomocą programu komputerowego MAPI JADŁOSPIS 2.

W wyniku nieprawidłowości obejmujących niewłaściwy stan sanitarny powierzchni ścian i sufitów w bloku żywienia kuchni głównej szpitala stwierdzonych podczas kontroli w dniu 18.09.2024 r. PPIS w Przemyślu wydał decyzję nakazową usunięcie tych nieprawidłowości. Nieprawidłowości te, końcem roku 2024 r. zostały usunięte.

3.9.2. ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W JEDNOSTKACH SYSTEMU OŚWIATY

Oddział Żywności i Żywienia kolejny już rok w nadzorowanych jednostkach systemu oświaty kontynuował przestrzeganie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154).

W przywołanym rozporządzeniu Minister Zdrowia określił grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz wymagania jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, czyli w przedszkolach, szkołach (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), a także w bursach i internatach oraz w zakładach specjalnych i wychowawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu w 44 zakładach żywienia zbiorowego w jednostkach systemu oświaty dokonał oceny żywienia na podstawie jadłospisów i zestawień dekadowych.

Zauważono znaczącą poprawę w żywieniu dzieci i młodzieży. Liczona jest wartość odżywcza posiłków, produkowane posiłki obejmują wszystkie grupy środków spożywczych, zwiększono udział mleka i przetworów mlecznych, warzywa lub/i owoce podawane są w każdym posiłku, uwzględniono porcję ryby w tygodniowym jadłospisie, ograniczono serwowanie potraw smażonych.

Ponadto w 4 jednostkach systemu oświaty prowadzących żywienie we własnym zakresie (szkoły podstawowe) pobrano do badań bezpośrednio z talerzy 2 posiłki obiadowe w kierunku oznaczenia wartości odżywczych tj. wartości energetycznej, zawartości białka, tłuszczu, węglowodanów. Badania zostały przeprowadzone przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Rzeszowie. Wartości otrzymane w wyniku oznaczeń były zbliżone do wartości z obliczeń przeprowadzonych przez oceniane placówki za pomocą programu komputerowego.

W 2024 r. kontynuowano również nadzór nad punktami obrotu żywnością zlokalizowanymi w jednostkach systemu oświaty. Podczas kontroli przedstawiciele PPIS w Przemyślu oceniali, weryfikowali i sprawdzali w sklepikach szkolnych warunki higieniczne - stan sanitarno -techniczny pomieszczeń i wyposażenia, rodzaj asortymentu, w szczególności pod kątem spełnienia wymagań stawianych rozporządzeniem MZ z dnia 26 lipca 2016 r w zakresie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz wymagania jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. W 2024 r. przeprowadzono 3 kontrole w sklepikach szkolnych, natomiast 1 sklepik szkolny został zlikwidowany.

3.9.3. ŻYWIENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu obejmował nadzorem 8 bloków żywienia w DPS -ach (w tym 1 blok żywienia korzystał z usługi na zasadzie cateringu zewnętrznego). W obiektach tych w 2024 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu przeprowadzili łącznie 8 kontroli sanitarnych podczas których dokonywali 4 ocen stanu żywienia pacjentów na podstawie jadłospisów/posiłków dla diety podstawowej. Przygotowane posiłki są sporządzane wg. wytycznych GIS tj. są dobierane w taki sposób aby pokryć zapotrzebowanie na składniki odżywcze. Nieprawidłowości stwierdzono w 2 próbkach (jadłospisach) i dotyczyły zwiększonej podaży białka oraz braku suchych nasion roślin strączkowych. Wobec powyższego wystosowano pismo z zaleceniami do podmiotu prowadzącego placówkę.

Reasumując żywienie zamkniętych grup ludności prowadzone jest przez wykwalifikowany i na bieżąco szkolny personel w skład w który wchodzi dietetycy, intendenci i szefowie kuchni. Sporządzanie posiłków odbywa się w higienicznych warunkach przez odpowiednio ubrany personel (odzież robocza koloru jasnego, czepki na głowach). Posiłki pod względem wartości odżywczych są dostosowane do konkretnej grupy żywionych z zachowaniem wymogów racjonalnego żywienia. Przedstawiane do wglądu jadłospisy charakteryzowały się urozmaiconym składem, nie brakowało owoców i warzyw sezonowych, suchych nasion roślin strączkowych, posiłki były bogate w nabiał (mleko, sery, jogurty), ryby i mięso oraz wielonasycone kwasy tłuszczowe (olej rzepakowy). Nieprawidłowości stwierdzone w dwóch placówkach domów pomocy społecznej zostały szybko wyeliminowane, poprzez wdrożenie zaleceń PPIS w Przemyślu przy opracowywanych nowych jadłospisach dekadowych.

3.10. REALIZACJA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNO - OŚWIATOWEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

3.10.1. PROFILAKTYKA I OŚWIATA W RAMACH BEZPIECZEŃSTWA PRZY GRZYBOBRANIU

W ramach działań edukacyjno-szkoleniowych dot. bezpiecznego grzybobrania umieszczono na stronie internetowej PSSE w Przemyślu informacje na temat kursu specjalistycznego na klasyfikatorów oraz ogłoszenie kursu na grzyboznawców jak

również 4 posty na profilu PSSE w Przemyślu o treściach edukacyjnych m. in. „grzyby występujące w naszych lasach”, „przegląd grzybowych pomyłek”, „kursy specjalistyczne” oraz 2 postów informacyjnych o akcjach z użyciem makiet grzybów. Rozpowszechnianie wiedzy w zakresie grzybów, oraz zasad ich zbierania odbywało się w trakcie spotkań ze społeczeństwem miasta Przemyśla w trakcie 2 pikników: „Augustiada”, impreza plenerowa organizowana przy Parafii Salezjanów w Przemyślu oraz „Święto Dzielnicy - Osiedla Kaznów”. Na stoiskach promocyjnych PSSE w Przemyślu można było pooglądać makiety grzybów występujących w naszych lasach oraz zasięgnąć porady oraz informacji o uprawnionych klasyfikatorów grzybów zatrudnionych w PSSE Przemyśl.

3.10.2. PROFILAKTYKA I OŚWIATA W TRAKCIE SEZONU ZIMOWEGO

W dniach 29 stycznia– 11 lutego 2024 r. w trakcie trwania zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w Przemyślu, pracownicy Oddziału Żywności i Żywienia prowadzili wzmożony nadzór nad obiektami prowadzącymi żywienie. Oprócz prowadzenia czynności kontrolnych z zakresu bezpieczeństwa żywności prowadzono również akcję profilaktyczno - oświatową w zakresie porad w jaki sposób zapobiegać zatruciom pokarmowym oraz w jaki sposób zapobiegać zanieczyszczeniom krzyżowym przez alergen.

3.10.3. MONITOROWANIE I PROPAGOWANIE OŚWIATY PROWADZONEJ NA TERENIE „ZIELONEGO RYNKU”

W ramach monitorowania i ograniczania rozwoju ASF (afrykański pomór świń) rokrocznie z comiesięczną częstotliwością prowadzone są czynności kontrolno–oświatowe na terenie lokalnego bazaru tzw. „Zielonego Rynku”. Kontrole te prowadzone są przy udziale przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej i przedstawicieli Policji. Na kontrolach tych odbywa się wizytacja każdego punktu handlowego oferującego sprzedaż owoców i warzyw ich przetworów, grzybów świeżych i suszonych oraz wyrobów wędliniarskich. Oprócz sprawdzania oferowanych przez okolicznych mieszkańców produktów rolnych i produktów runa leśnego prowadzona jest w szerokim zakresie akcja informująca o konieczności właściwego przechowywania produktów rolnych, właściwego znakowania posiadania odpowiednich atestów.

4. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. Producenci wody prowadzą badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, harmonogramów pobierania próbek wody. Sprawozdania z powyższych badań są na bieżąco przekazywane tutaj. Inspektorowi, który weryfikuje terminowość ich przekazywania oraz analizuje wyniki badań i określa przydatność wody do spożycia.

4.1. OCENA JAKOŚCI WODY DOSTARCZANEJ PRZEZ WODOCIĄGI

Głównym dostawcą wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na terenie miasta Przemyśla jest wodociąg Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Przemyśle.

W 2024 r. pobrano do analizy laboratoryjnej 18 próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego i 2 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyśle przy ul. Monte Cassino 18. Analiza laboratoryjna pobranych próbek wody wykazała, że woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. Innym dostawcą wody jest wodociąg własny Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyśle ul. Monte Cassino 18.

Czasowo wodociąg ten został wyłączony z eksploatacji z uwagi na brak aktualnego pozwolenia wodnoprawnego. Obecnie trwają prace naprawcze przy poprawie jakości wody z własnego wodociągu Szpitala celem włączenia go ponownie do sieci. Na chwilę obecną Wojewódzki Szpital podłączony jest do sieci wodociągu miejskiego. Oba wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zostały skontrolowane pod kątem stanu sanitarno – technicznego oraz pod kątem zabezpieczenia infrastruktury wodociągowej na wypadek zagrożenia chemicznego i mikrobiologicznego, a także rozwiązań w przypadku wystąpienia niekorzystnych sytuacji (procedury) postępowania na wypadek sytuacji kryzysowej. Przedsiębiorstwa wodociągowe

opracowały oraz wdrożyły procedury postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody i informowania mieszkańców oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W ewidencji na terenie miasta Przemyśla w 2024 r. znajdowało się 28 studni publicznych. W zaplanowanych do kontroli 5 studniach, pobrano próbki wody w 2 czynnych studniach w kierunku parametrów mikrobiologicznych. Woda na koniec 2024 roku odpowiadała wymogom z zakresu mikrobiologii zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W związku z zagrożeniami, jakie niesie za sobą występowanie bakterii z rodzaju Legionella w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badania ciepłej wody w kierunku występowania bakterii z rodzaju Legionella sp. wykonywane były w podmiotach prowadzących działalność leczniczą stacjonarnie i całodobowo oraz w obiektach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

W 2024 r. pobrano do badań laboratoryjnych 9 próbek wody ciepłej w ramach nadzoru sanitarnego i 2 próby wody w ramach kontroli wewnętrznej z następujących obiektów: Wojewódzki Szpital im Św. Ojca Pio w Przemyśle – 2 próby, Zakład Opiekuńczo Leczniczy ul. Jasińskiego 15 w Przemyśle – 1 próba, Miejski Dom Pomocy Społecznej ul. Wysockiego w Przemyśle/ul. Br. Alberta 3 w Przemyśle – 2 próby, Zgromadzenia Braci Albertynów ul. Brata Alberta 1 – 1 próba, Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczy i Opieki Paliatywnej SANTA RITA ul. Rogozińskiego 30 w Przemyśle -1 próba, Akademik LUBOMIR Państwowej Akademii Nauk Stosowanych ul. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego 1F w Przemyśle – 1 próba, dom prywatny ul. Rolnicza 10 w Przemyśle – (z uwagi na zachorowanie na legionellozę osoby przebywającej tymczasowo pod tym adresem) oraz 2 próby wody z Wodnego Placu Zabaw dla Dzieci przy ul. Sanockiej 12A w Przemyśle pobrane na wniosek właściciela (kontrola wewnętrzna).

W następujących obiektach wykryto skażenie bakteriami legionella:

- Wojewódzki Szpital im Św. Ojca Pio w Przemyśle – woda wpływająca do podgrzewacza – skażenie średnie 430 jtk, woda wypływająca z podgrzewacza – skażenie średnie 420 jtk, NZOZ Diaverum – skażenie bardzo wysokie 3360 jtk, Oddział Onkologii - skażenie bardzo wysokie 2700 jtk.

- Dom prywatny ul. Rolnicza 10 w Przemyśle – łazienka – skażenie wysokie 7800jtk.
- Akademik LUBOMIR Państwowej Akademii Nauk Stosowanych ul. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego 1F w Przemyśle – łazienka – skażenie wysokie 2700 jtk.

Z uwagi na wykrycie skażenia bakteriami Legionella podjęto stosowne działania administracyjne. Skuteczne działania naprawcze, podjęte przez właścicieli obiektów doprowadziły do redukcji liczby bakterii Legionella do stanu akceptowalnego. Na koniec 2024r. system instalacji ciepłej wody w/w obiektach jest pod kontrolą.

Próby wody w kierunku Legionella zostały również pobrane w Krytej Pływalni przy ul. 22 Stycznia 8 i w Basenie Hotelu Gloria przy ul. Sybiraków33. W obu przypadkach badania zlecił i wykonał właściciel obiektu. Próby odpowiadały wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle mając na uwadze bezpieczeństwo zdrowotne ludzi, wystosował stosowne pisma przypominające właścicielom o zwróceniu szczególnej uwagi na właściwą eksploatację instalacji ciepłej wody użytkowej w swoich obiektach (prysznic), właściwą eksploatację klimatyzacji, właściwą eksploatację wody w basenach, właściwą eksploatację fontann i kurtyn wodnych. W sumie wystosowano 85 pism do instytucji w mieście.

4.1.1. KRYTE PŁYWALNIE (BASENY)

Na terenie Miasta Przemyśla funkcjonują 2 kryte pływalnie: Kryta pływalnia Przemyskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz Basen w Hotelu Gloria. W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego użytkownikom pływalni, właściciel obiektu zobowiązany jest do prowadzenia kontroli wewnętrznej na podstawie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem, który obejmował częstotliwość i parametry zgodne z obowiązującym rozporządzeniem tj.: Escherichia coli, Pseudomonas aeruginosa, Ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}/48\text{h}$, Legionella, potencjał redox, chlor wolny, pH, mętność, azotany, utlenialność, chloroform, Σ THM.

Woda w basenie Gloria przy ul. Sybiraków 33 w Przemyślu zasilana jest z wodociągu Przemyśl. Basen składa się z dwóch niecek: małej i dużej, które połączone są obiegiem wody. Dlatego też badania wykonuje się na wlocie do niecki małej i wylocie z niecki dużej oraz z systemu cyrkulacji. Przedłożony harmonogram poboru próbek wody na rok 2024 został pozytywnie zaopiniowany. Badania jakości wody z pływalni wykonane w ramach kontroli wewnętrznej są przeprowadzane w firmie SGS Polska Sp. z o.o. Laboratorium Środowiskowe w Pszczynie natomiast w ramach nadzoru sanitarnego w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Przemyślu. Pracownicy zakładu na bieżąco prowadzą obserwację wody, pracę urządzeń oraz zapisują wyniki pomiarów jakości wody. Zapisy prowadzone są w formie zeszytu. Wszelkie informacje o czynnościach i przekroczeniach dotyczących basenu były wywieszane na tablicy w widocznym miejscu dla klientów. Do kwestionowanych parametrów w badaniach wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej i nadzoru należało: *chloroform, utlenialność, suma THM i OLM w 36° po 48 h/ 1ml*.

Aktualnie nadal trwa postępowanie administracyjne mające na celu doprowadzenie wody w nieckach basenu Hotelu Gloria do wartości akceptowalnych.

Z uwagi na brak przestrzegania nakazu decyzji (woda nieprzydatna do kąpieli a mimo tego basen był czynny), nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł na właściciela obiektu. W związku z interwencją jaka wpłynęła do biura tut. Inspektora i potwierdzenie zarzutów w niej zawartych ponownie nałożono 1 mandat karny w kwocie 300zł. za zły stan porządkowy pomieszczeń w Basenie Hotelu Gloria. Wszelkie informacje o czynnościach i przekroczeniach dotyczących basenu były wywieszane na tablicy w widocznym miejscu dla klientów.

W Basenie Hotelu Gloria znajduje się dodatkowo niecka z jacuzzi. Do kwestionowanych parametrów należało: Ogólna Liczba Mikroorganizmów >300jtk/ml, pseudomonas aeruginosa >100jtk/ml, mętność 0,64 NTU, utlenialność 7,59 mg/l i chloroform. Z uwagi na skażenie mikrobiologiczne wody wydano decyzję nakazującą zamknięcie niecki z jacuzzi, natomiast na parametry fizykochemiczne wydano decyzje na doprowadzenie wody do wymagań obowiązującego rozporządzenia. Po skutecznych działaniach naprawczych uzyskano poprawę przekroczonych parametrów w wodzie i umorzono postępowanie.

Woda w basenie POSiR w Przemyślu zasilana jest z wodociągu Przemyśl. Basen posiada jedną nieckę. Pobór wody wykonywany jest w punkcie dopływu do niecki,

wyływu z niecki i systemu cyrkulacji. Przedłożony harmonogram poboru próbek wody na rok 2024 został pozytywnie zaopiniowany. Badania jakości wody z pływalni wykonane w ramach kontroli wewnętrznej obiektu są przeprowadzane w firmie SGS Polska Sp. z o.o. Laboratorium Środowiskowe w Pszczynie natomiast w ramach nadzoru sanitarnego w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Przemyśle. Pracownicy zakładu na bieżąco prowadzą obserwację wody, pracę urządzeń oraz zapisują wyniki pomiarów jakości wody. Zapisy prowadzone są w formie zeszytu. Wszelkie informacje o czynnościach i przekroczeniach dotyczących basenu były wywieszane na tablicy w widocznym miejscu dla klientów. Do kwestionowanych parametrów w 2024r. w badaniach wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej i nadzoru należał *chloroform*. Skuteczne działania naprawcze podjęte przez właściciela obiektu doprowadziły do uzyskania odpowiedniej jakości wody w niecce basenu. W okresie sprawozdawczym z nadzoru sanitarnego pobrano z każdego basenu po 3 próbki wody łącznie 6 próbek.

W obiekcie Przemyskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Mickiewicza 30 znajduje się jacuzzi i z uwagi na przekroczenie parametru chloroform 0,053mg/l i utlenialność 5,71 mg/l – wszczęto postępowanie. Przekroczenia były związane z awarią systemu zasilającego jacuzzi. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i ponownym poborze wody zakończono postępowanie.

4.2. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji PSSE w Przemyśle na terenie Miasta Przemyśla znajdowało się 303 obiekty użyteczności publicznej. Na zaplanowanych 151 kontroli obiektów komunalnych, skontrolowano 183 (kontrole zaplanowane i pozaplanowe). Pobrano w ramach nadzoru sanitarnego łącznie 27 próbek wody (woda przeznaczona do spożycia i Legionella).

4.2.1. ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, TATUAŻU, ODNOWY BIOLOGICZNEJ ORAZ ŚWIADCZĄCE USŁUGI FRYZJERSKO-KOSMETYCZNE

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Przemyśle na terenie miasta Przemyśla znajduje się 103 zakładów fryzjerskich, 60 zakładów

kosmetycznych, 7 zakładów tatuażu i 4 zakłady fryzjersko– kosmetyczne. Łącznie skontrolowano 81 zakładów. Ze względu na nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli w następujących obiektach prowadzono postępowanie.

- Zakład Fryzjerski ul. Sportowa 11 w Przemyślu - wydano decyzję o opłacie za czynności kontrolne oraz decyzję nakazową dot. zapewnienia aktualnych procedur wymaganych w zakładach fryzjerskich tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacja pomieszczeń i urządzeń. Decyzja została wykonana.
- Salon Fryzjerski STUDIO FRYZUR ul. Dworskiego 28 w Przemyślu- wystawiono decyzję o opłacie za czynności kontrolne i wydano decyzję dot. zapewnienia aktualnych procedur wymaganych w salonie fryzjerskim tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, postępowanie przy dekontaminacji powierzchni i urządzeń, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych. Decyzja została wykonana.
- Salon Fryzjerski ul. Grunwaldzka 13, 37-700 Przemyśl - wystawiono decyzję o opłacie za czynności kontrolne i wydano decyzja dot. zapewnienia aktualnych procedur wymaganych w salonie fryzjerskim tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, postępowanie przy dekontaminacji powierzchni i urządzeń, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych. Decyzja została wykonana.
- Studio Fryzur ul. 3-go Maja 22/1 w Przemyślu- wystawiono decyzję o opłacie za czynności kontrolne i wydano decyzję dot. zapewnienia aktualnych procedur wymaganych w salonie fryzjerskim tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, postępowanie przy dekontaminacji powierzchni i urządzeń, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych. Decyzja została wykonana.

- Zakład Fryzjerski męski ul. Grunwaldzka 3 w Przemyślu – ukarano mandatem karnym właścicieli zakładów po 200zł za zły stan sanitarno – higieniczny zakładu. Rekontrola obiektu nie wykazała uchybień.
- Zakład Fryzjerski ul. Dworskiego 9 w Przemyślu – ukarano mandatem karnym właściciela zakładu w kwocie 300zł. za przeterminowane środki do dezynfekcji. Rekontrola obiektu nie wykazała uchybień.

Zakłady kosmetyczne.

- Magia Stylu Kosmetyka i Fryzjerstwo Stubno 79A- z uwagi na brak oznakowanych pakietów sterylizacyjnych, brak środków do dezynfekcji, brak dokumentów potwierdzających prawidłowy przebieg sterylizacji ukarano właścicielkę salonu mandatem karnym w kwocie 100zł.
- Gabinet Kosmetyczny TWISTED CADY Neils ul. Goszczyńskiego 9 w Przemyślu- wystawiono decyzję o opłacie za czynności kontrolne oraz decyzję nakazową dot. zapewnienia aktualnych procedur wymaganych w Zakładzie Kosmetycznym tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacja pomieszczeń i urządzeń. Rekontrola nie wykazała uchybień.
- Studio Urody BEAUTY & LASHES ul. Borelowskiego 15/36 w Przemyślu - wystawiono decyzję o opłacie za czynności kontrolne oraz decyzję nakazową dot. zapewnienia aktualnych procedur wymaganych w Zakładzie Kosmetycznym tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacja pomieszczeń i urządzeń oraz na brak lodówki na odpady medyczne. Rekontrola nie wykazała uchybień.
- Salon Kosmetyczno – Fryzjerski BEAUTY ZONE ul. Jagiellońska 21 w Przemyślu – za zły stan sanitarno – porządkowy przy prowadzeniu usług kosmetycznych ukarano właścicielkę mandatem karnym w kwocie 400 zł. Rekontrola nie wykazała uchybień.

- Gabinet Kosmetyczny ul. Grunwaldzka 28/4 w Przemyślu - za zły stan sanitarno – porządkowy przy prowadzeniu usług kosmetycznych i przeterminowane środki kosmetyczne ukarano właścicielkę mandatem karnym w kwocie 300zł. Rekontrola nie wykazała uchybień. Obiekt oceniono jako dobry na koniec roku.
- Gabinet Kosmetyczny ul. Krasińskiego 16 w Przemyślu – wydano decyzję w związku z kwestionowanym wynikiem Sporal A. Decyzja nakazowa została wykonana. Rekontrola udokumentowała dobry wynik Sporal A.

Zakłady tatuażu

- Gabinet Tatuażu LJ Tattoo PMU ul. Dworskiego 5 w Przemyślu- wystawiono decyzję o opłacie za czynności kontrolne i wydano decyzja dot. zapewnienia aktualnych procedur wymaganych w salonie tatuażu tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, postępowanie przy dekontaminacji powierzchni i urządzeń, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych. Decyzja została wykonana.
- Mobilne usługi tatuażu ul. Bielskiego 44F/18 (interwencja) - wystawiono decyzję z terminem natychmiastowej wykonalności o zaprzestanie usług tatuażu w warunkach domowych i ukarano właścicielkę mandatem karnym w kwocie 500 zł.

Zakłady odnowy biologicznej.

W jednym z kontrolowanych obiektów stwierdzono uchybienia w postaci złego stanu sanitarno– porządkowego w zakładzie (**Siłownia OPEN FIT ul. 3- go Maja 16 w Przemyślu**)– za uchybienia ukarano właściciela mandatem karnym.

Celem poprawy istniejącego stanu sanitarnego w tej grupie obiektów wydano 8 decyzji administracyjnych nakazujących zapewnienie aktualnych procedur, których obowiązek posiadania wynika z art. 16 Ustawy z dnia 5 grudnia z 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

4.2.2. OBIEKTY HOTELARSKIE– HOTELE, MOTELE, PENSJONATY, KEMPINGI, DOMY WYCIECZKOWE, SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE, PENSJONATY, POLA BIWAKOWE I INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Na terenie miasta Przemyśla pod nadzorem tut. Inspektora Sanitarnego znajduje się 8 hoteli, 1 motel, 1 hostel, 1 dom wycieczkowy, 1 schronisko młodzieżowe oraz 12 obiektów, w których świadczone są usługi noclegowo-hotelarskie związane z wynajmem krótko– terminowym takie jak apartamenty, pokoje noclegowe, usługi noclegowe. Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały zaniedbania natury sanitarnej w 1 Hotelu, za które ukarano właściciela mandatem karnym na kwotę 500 zł. Podstawowymi elementami uwzględnianymi podczas kontroli sanitarnych były postępowanie z odpadami komunalnymi, stan sanitarno-porządkowy obiektu, postępowanie z bielizną czystą i brudną.

4.2.3. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ, PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ, NOCLEGOWANIE I DOMY DLA BEZDOMNYCH, INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem tut. Inspektora Sanitarnego w mieście Przemyśle znajduje się 2 Domy Pomocy

Społecznej, 1 noclegownia dla bezdomnych, 2 Hospicja 1 Dom Seniora.

Przeprowadzono 1 kontrolę noclegowni dla bezdomnych, 1 kontrolę hospicjum, 1 kontrolę Domu Seniora. Kontrole nie wykazały niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego. Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, postępowanie z odpadami medycznymi, postępowanie z bielizną pościelową, przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

4.2.4. DWORCE AUTOBUSOWE, DWORCE I STACJE KOLEJOWE, ŚRODKI TRANSPORTU

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno– Epidemiologicznej w Przemyśle na terenie miasta Przemyśla znajduje się 1 dworzec autobusowy, 1 dworzec kolejowy, 1 stacja kolejowa. Przeprowadzono kontrolę dworca kolejowego i stacji kolejowej. Obiekty w tej grupie zostały ocenione pozytywnie. W okresie sprawozdawczym

skontrolowano również 14 autobusów MZK. Stan sanitarny pojazdów oceniono jako dobry. W ramach kontroli sanitarnej składów pociągów pasażerskich skontrolowano 8 wagonów w pociągach pasażerskich. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

4.2.5. TERENY REKREACYJNE

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno– Epidemiologicznej w Przemyślu znajduje się 37 obiektów rekreacyjnych tj.: Park miejski w Przemyślu, Stok Narciarski w Przemyślu, Wodny Plac Zabaw ul. Sanocka w Przemyślu oraz place zabaw dla dzieci z piaskownicami. Skontrolowano 14 obiektów. Stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń.

4.2.6. CMENTARZE I DOMY POGRZEBOWE

W ewidencji znajdują się 4 cmentarze komunalne. Przeprowadzono 4 kontrole, które dotyczyły głównie utrzymania czystości i porządku na terenie cmentarzy. Stan porządkowy oceniono jako dobry. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno– Epidemiologicznej w Przemyślu znajdują się 2 domy przedpogrzebowe. Obiekty nie były przewidziane do kontroli .

4.2.7. INNE OBIEKTY

Dodatkowo w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu prowadził działania kontrolne w Punktach Pomocy Humanitarnych dla Uchodźców.

Miejsca pobytowe dla uchodźców z Ukrainy na terenie Miasta Przemyśla:

- Ośrodek Integracyjny dla uchodźców z Ukrainy ul. Mickiewicza 30 w Przemyślu – 8 kontroli.
- Punkt Pomocy Humanitarnej dla uchodźców z Ukrainy ul. Jasińskiego 26 w Przemyślu
- 3 kontrole. Z dniem 1.04.2024 r. punkt został zlikwidowany.
- Punkt Recepcyjny dla uchodźców z Ukrainy ul. Plac Legionów 6 w Przemyślu (Dworzec Główny PKP Przemyśl) - 6 kontroli. Z dniem 1.07.2024 r. punkt został zlikwidowany.
- Dom Pomocy Humanitarnej „Bezpieczny Dom” dla uchodźców z Ukrainy ul. Bilana 2 w Przemyślu - 3 kontrole. Z dniem 31.12.2024 r. Dom został zlikwidowany.

- Punkt Pomocy Humanitarnej dla uchodźców z Ukrainy ul. Lwowska 40 w Przemyślu -14 kontroli. Z dniem 1.11.2024 r. Punkt został zlikwidowany.
- Tymczasowy Punkt Pomocy Doraźnej dla uchodźców z Ukrainy ul. Basztowa 13 w Przemyślu – 13 kontroli. Z dniem 31.12.2024 r. Punkt został zlikwidowany.
- Punkt Recepcyjny dla uchodźców z Ukrainy ul. Kopernika 2 w Przemyślu – 9 kontroli.
- Punkt Pomocy Humanitarnej dla uchodźców z Ukrainy ul. Chopina 1 w Przemyślu – 8 kontroli.
- Punkt Pomocy Humanitarnej dla uchodźców z Ukrainy ul. Szykowskiego 1 w Przemyślu – 7 kontroli.

5. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHOROBY ZAWODOWE

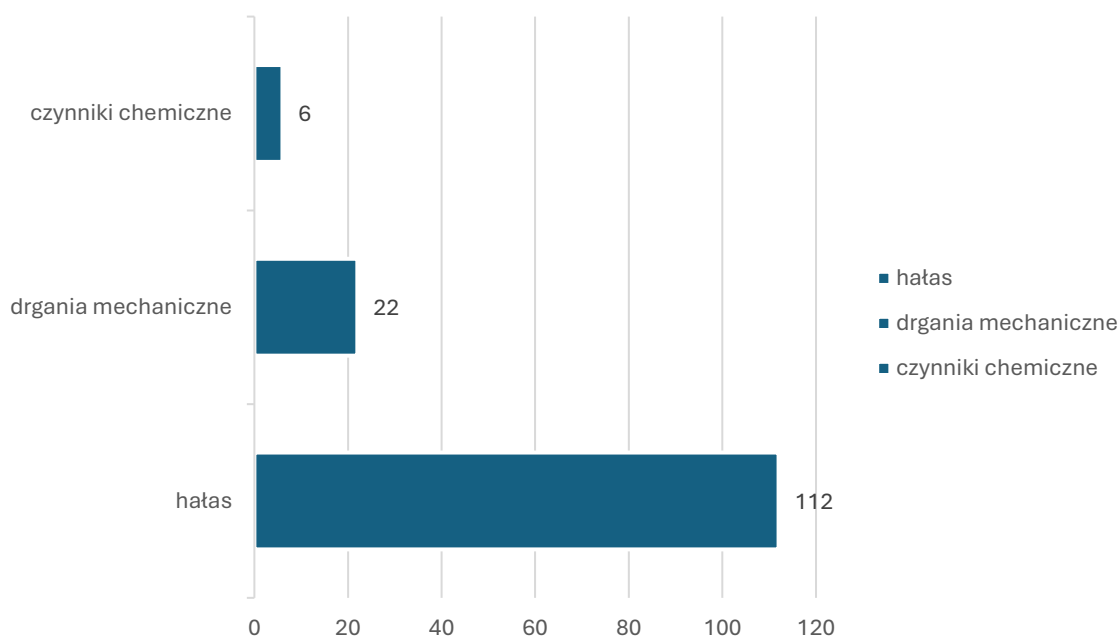
5.1. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO OCHRONY ZDROWIA PRACOWNIKÓW PRZED SZKODLIWYMI I UCIAŻLIWYMI CZYNNIKAMI WYSTĘPUJĄCYMI W MIEJSCU PRACY

Nadzór nad warunkami pracy ma na celu poprawę warunków pracy oraz ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Główne kierunki działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego z zakresu higieny pracy określone były w *Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r.* W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego Oddział Higieny Pracy PSSE Przemyśl realizował w 2024 r. działania kontrolne dotyczące przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, a także oceny ryzyka zawodowego. W roku 2024 r. objęto ewidencją 1044 zakłady pracy na terenie miasta Przemyśla. Pracownicy pionu Higieny Pracy przeprowadzili 31 kontrole w 29 zakładach pracy zatrudniających łącznie 1156 pracowników, w tym 842 osób zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji, 37 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, 253 osoby zatrudnione w porze nocnej. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia/natężenia czynnika szkodliwego w środowisku pracy czynności zawodowe wykonuje:

- 112 pracowników w narażeniu na nadmierny hałas;
- 22 pracowników w narażeniu na drgania mechaniczne;
- 6 osób pracujących w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia czynnika chemicznego (3 osoby - pył drewna, 1 osoba – krzemionka krystaliczna, 1 osoba – nadmanganian potasu, 1 osoba – formaldehyd)

Wykres 13. Liczba osób zatrudnionych w warunkach przekraczających NDN/NDS czynników szkodliwych w środowisku pracy

	czynniki chemiczne	drgania mechaniczne	hałas
--	--------------------	---------------------	-------

Liczba osób zatrudnionych w warunkach przekroczeń NDN/NDS czynników szkodliwych w środowisku pracy	6	22	112
--	---	----	-----

Tabela 9. Liczba osób zatrudnionych w warunkach przekraczających NDN/NDS czynników szkodliwych w środowisku pracy

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach pracy stwierdzono m.in.:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w 1 zakładzie pracy,
- brak wykazu i klasyfikacji szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy oraz aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą, uwzględniając ryzyko wynikające z narażenia pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w 1 zakładzie pracy.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 2 decyzje na poprawę warunków pracy, dotyczącą przeprowadzenia pomiarów i badań czynników szkodliwych w środowisku pracy, sporządzenia wykazu i klasyfikacji szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy oraz aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą, uwzględniając ryzyko wynikające z narażenia pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne. Nie wydano decyzji unieruchamiającej stanowisko pracy oraz postanowień o nałożeniu grzywien celem przymuszenia do wykonania obowiązku. W odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczych lub mutagennym w środowisku pracy przeprowadzono kontrole w 7 zakładach pracy, stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia czynnika szkodliwego w 2 zakładach.

5.2. OCENA WARUNKÓW PRACY I WYPEŁNIENIE PRZEZ PRACODAWCÓW OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW NARAŻONYCH NA SUBSTANCJE RAKOTWÓRCZE LUB MUTAGENNE ZAWARTE W LEKACH CYTOSTATYCZNYCH

W 2024 r. realizowano działania kontrolne w zakresie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze lub mutagenne zawarte w lekach cytostatycznych. Pion higieny pracy przeprowadził w roku 2024 kontrolę w jednym zakładzie pracy, w którym w narażeniu na cytostatyki zawierające substancję czynną sklasyfikowaną jako rakotwórczą lub mutagenną kat. 1A i 1 B pracowało łącznie 20 pracowników, w tym 14 kobiet do 45 roku życia. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.3. OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZENIA /USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST– NA PODSTAWIE KONTROLI PRZEPROWADZONYCH W 2024 ROKU

Na terenie miasta Przemyśla nie zewidencjonowano przedsiębiorstw zajmujących się usuwaniem bądź transportem wyrobów/odpadów zawierających azbest. PPIS w Przemyśle otrzymał w 2024 r. 3 zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia takich prac. Nie przeprowadzono kontroli z uwagi na wcześniejszy termin rozpoczęcia prac, pozostałe 2 zgłoszenia związane były z transportem wyrobów/odpadów zawierających azbest.

5.4. CHOROBY ZAWODOWE

W roku 2024 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle wpłynęło 8 zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej u pracowników zamieszkujących na terenie miasta Przemyśla, 4 zgłoszenia dotyczyły choroby z poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych– przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka, 1 zgłoszenie dotyczyło podejrzenia choroby zawodowej z pozycji 19.4 wykazu chorób zawodowych - przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie okołostawowe barku, 1 zgłoszenie z pozycji 19.3 wykazu chorób zawodowych - przewlekłe uszkodzenie łokotki u osób

wykonujących pracę w pozycji kłęczącej lub kucznej, 2 zgłoszenia dotyczyły podejrzenia choroby zawodowej z pozycji 6 wykazu chorób zawodowych – astma oskrzelowa. Prowadzono 10 postępowań w sprawach chorób zawodowych. Wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze, albo ich następstwa – COVID-19, 1 decyzję z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze – borelioza, 1 decyzję z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze – gruźlica oraz 1 decyzję z pozycji 15.3 wykazu chorób zawodowych - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dystonią.

5.5. DZIAŁANIA W ZAKRESIE BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY

W ramach nadzoru nad środowiskiem pracy w roku 2024 wykonano pomiary czynników szkodliwych w 6 zakładach pracy na terenie miasta. Pomiary i badania środowiskowe wykonane zostały przez akredytowane laboratorium WSSE w Rzeszowie Dział Laboratoryjny Laboratorium Higieny Pracy– Pracownia w Przemysłu oraz w Rzeszowie.

5.6. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO

5.6.1. PRODUKTY BIOBÓJCZE

Produkty biobójcze stanowią substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Substancja czynna oznacza substancję działającą na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim lub mikroorganizm działający na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim. W zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu oraz udostępnianiem produktów biobójczych przeprowadzono 17 kontroli, w 3 przypadkach stwierdzono wprowadzanie do obrotu produktu bez wymaganego pozwolenia. Wydano 3 decyzje nakazujące zaprzestania udostępniania i wycofania

z obrotu kwestionowanych produktów biobójczych. Produkty zostały wycofane ze sprzedaży i zwrócone do dostawcy.

5.6.2. SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu preparatów chemicznych przeprowadzano 2 kontrole mające na celu ustalenie wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających rozporządzenia 1907/2006 REACH. Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Przemyślu skontrolowano podmiot importujący substancje niebezpieczne, zobowiązany do dokonania rejestracji lub rejestracji wstępnej tych substancji.

5.6.3. DETERGENTY

W 2024 roku w ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu detergentów przeprowadzono 7 kontroli. Wydano 2 decyzje, w jednym przypadku nakazująca zaprzestania udostępniania na rynku, w drugim sporządzenia kart charakterystyki.

5.6.4. PREKURSORY NARKOTYKÓW KAT 2 I 3

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne posiadające szereg legalnych zastosowań, takich jak wytwarzanie tworzyw sztucznych, produktów farmaceutycznych, kosmetyków, perfum, detergentów lub środków aromatyzujących. Są one również przedmiotem obrotu na potrzeby legalnych zastosowań na rynkach regionalnych i światowych, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków. W ewidencji Oddziału Higieny Pracy brak zakładów z terenu miasta Przemyśla prowadzących działalność w tym zakresie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu nie wydawał w 2024 r. zezwoleń na wywóz prekursorów narkotyków gr. 2 i 3 do krajów trzecich.

5.7. DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W PRZEMYSŁU W ZAKRESIE ZMNIEJSZANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZEZ ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu nadzoru sanitarnego dot. kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (ŚZ) lub nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii*.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r. w zakresie ograniczania dostępności środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych polegały na sprawdzaniu oferty sklepów oferujących produkty zawierające susz konopny oraz na wymianie informacji o nowych substancjach psychoaktywnych i środkach zastępczych.

5.7.1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA ZATRUĆ ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI LUB NOWĄ SUBSTANCJĄ PSYCHOAKTYWNĄ

Organy inspekcji sanitarnej są obowiązane do wprowadzania danych do Systemu Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD). Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszone dane gromadzone są w Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych i służą do sporządzenia corocznego Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce. W 2024 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Przemysłu nie zgłoszono żadnych przypadków interwencji medycznych, zakwalifikowanych jako podejrzenie zatrucia lub zatrucie nowymi substancjami psychoaktywnymi i środkami zastępczymi. Nie wpłynęły również żadne informacje o

zgonach spowodowanych zażyciem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

5.7.2. OGRANICZENIE OBROTU I DOSTĘPNOŚCI ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono postępowań w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie miasta Przemyśl, nie było zgłoszeń o przypadkach zatruc lub zgonów wywołanych przez wyżej wymienione substancje. W 2024 r. przeprowadzono 14 kontroli w sklepach stacjonarnych oferujących produkty z suszu konopnego oraz zawierających w swym składzie susz konopny, muscymol oraz kwas ibotenowy (e-papierosy jednorazowego użytku, liquidy, bazy, itp.) nie stwierdzono wprowadzania do obrotu niedozwolonych substancji, nie wydawano decyzji dot. środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

6. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNYMI W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU

Na terenie Miasta Przemyśla w 2024 r. objęto ewidencją 77 placówek oświatowo-wychowawczych. W ciągu roku przeprowadzono 73 kontrole sanitarne w 48 placówkach. Kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno - higienicznego obiektów oraz higieny procesu nauczania, w tym warunków do utrzymania czystości osobistej uczniów, właściwego rozkładu zajęć i przerw w celu niedopuszczenia do przemęczenia, zachowania warunków ergonomii i odpowiednich parametrów technicznych ławek, krzeseł i mebli szkolnych, dbania o właściwe oświetlenie, ogrzewanie i wietrzenie sal szkolnych w placówkach oświatowo - wychowawczych. Kontrole dotyczyły również przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego 2024/2025 oraz wypoczynku dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 6 decyzji wymiarowych na łączną kwotę 1465 zł. Ponadto wydano 10 decyzji administracyjnych, w tym 6 decyzji zmieniających termin wykonania decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno-higienicznego placówki oraz 4 decyzje administracyjne dotyczące: oznakowania informacją o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów, przeszkolenia pracowników w placówki z pierwszej pomocy przedmedycznej i badań lekarskich, środków opatrunkowych apteczki pierwszej pomocy i instrukcji o zasadach udzielania

pomocy, przechowywania sprzętu porządkowego, unieruchomienia placówki ze względu na zaistniałe zdarzenie, a następnie po uzyskaniu wyników badań uruchomienia placówki.

6.1. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Skontrolowane placówki w roku 2024 wykazano jako dobre. W danym roku wydano 6 decyzji administracyjnych zmieniających termin wykonania decyzji wydanych w latach ubiegłych. Decyzje dotyczyły wymiany stolarki okiennej, remontu sanitariatów, podłogi, ścian i sufitu w sali gimnastycznej, podłogi w sali lekcyjnej. W 1 Szkole Podstawowej wykonano decyzję z lat ubiegłych dotyczącą podłogi w sali lekcyjnej.

6.2. OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2024 r. oceniono, iż spośród skontrolowanych placówek właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniały wszystkie placówki nauczania i wychowania. Wszystkie skontrolowane obiekty w 2024 r. posiadają wodociągi publiczne oraz kanalizację publiczną, które zarządzane są przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Przemyśle. W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono braków bieżącej ciepłej i zimnej wody. Placówki zapewniają w pomieszczeniach sanitarno - higienicznych środki higieny osobistej oraz właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych. W 1 placówce stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. Pozostałe placówki zachowują standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

6.3. ERGONOMIA WYPOSAŻENIA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2024 r. w ramach bieżącego nadzoru kontrolowano stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów w 4 placówkach w 8 oddziałach szkolnych. Łącznie skontrolowano 40 stanowisk. W kontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w w/w zakresie.

Tabela 10. Ocena dostosowania stolików i krzeseł do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków.

Rodzaj placówki	Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków			Stwierdzono nieprawidłowości		
	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba stanowisk	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba stanowisk
Przedszkola	2	4	20	0	0	0
Szkoły podstawowe	2	4	20	0	0	0
SUMA	4	8	40	0	0	0

6.4. ZAPEWNIENIA MIEJSCA NA PODRĘCZNIKI I PRZYBORY SZKOLNE I HIGIENICZNA OCENA ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W PLACÓWKACH.

Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu w swojej pracy podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. W tym celu podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę, w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z nim, w pomieszczeniach szkoły lub placówki powinna zostać zapewniona uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. We wszystkich skontrolowanych placówkach była zapewniona możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych w szafkach uczniowskich lub innych wyznaczonych miejscach w salach lekcyjnych. Nie stwierdzono uchybień w/w zakresie.

W placówkach poddano ocenie higienę procesów nauczania – rozkład zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowania zajęć w

każdym dniu a także uwzględniać możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Zgodnie z wytycznymi oceniano, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. Oceniano czy plan uwzględnia w każdym dniu zajęcia z elementami ruchu i czy lekcje z przedmiotów wymagających wzmożonego wysiłku umysłowego nie znajdowały się na pierwszych i ostatnich godzinach. Prawidłowo skonstruowany rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na zdrowie oraz możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży, a w związku z tym na prawidłowy proces uczenia się i osiągnięte wyniki w nauce. W ramach bieżącego nadzoru placówek oświatowych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania rozkładu zajęć lekcyjnych.

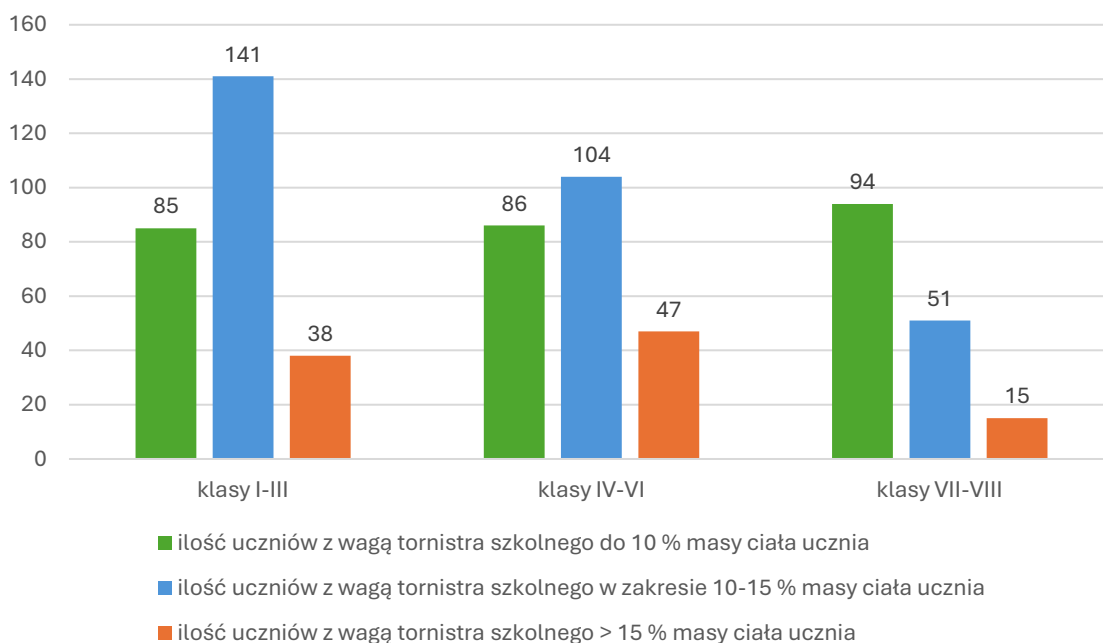
Tabela 11. Rozkład zajęć lekcyjnych uwzględniająca zasady higieny umysłowej uczniów

Rodzaj placówki	Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych w 2024 r.			
	skontrolowano		nieprawidłowe stwierdzono	
	szkół	oddziałów	szkół	oddziałów
Szkoły podstawowe	8	162	0	0
Szkoły ponadpodstawowe	2	39	0	0
SUMA	10	201	0	0

6.5. DZIAŁANIA KONTROLNE NA RZECZ ELIMINACJI ROZWOJU WAD POSTAWY

W 2024 r. przeprowadzono pomiary dotyczące obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 2 Szkołach Podstawowych na terenie miasta Przemyśla. Badania obejmowały 31 oddziałów, łącznie 661 uczniów. 265 uczniów posiadało plecaki o wartości do 10 % wagi masy ciała ucznia, co stanowi 40,10 % z ogółu zważonych. 296 uczniów posiadało tornistry o wartości pomiędzy 10 – 15 % wagi swojego ciała, co daje 44,78% z ogółu zważonych. Natomiast plecaki 100 uczniów przekraczały

dopuszczalną wysoką normę 15 % masy ciała, co daje 15,12 % z ogółu zważonych. Największe przeciążenia tornistrów szkolnych w stosunku do masy ciała ucznia odnotowuje się w klasach IV-VI. Pomimo stworzenia w szkołach warunków do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, uczniowie nadal noszą zbyt ciężkie plecaki, co niekorzystnie wpływa na ich zdrowie i samopoczucie.

Wykres 14. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w klasach I-VIII

Tabela 12. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w klasach I-VIII

Klasy	Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych		
	Ilość uczniów z wagą tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia	Ilość uczniów z wagą tornistra szkolnego w zakresie 10 – 15% masy ciała ucznia	Ilość uczniów z wagą tornistra szkolnego >15% masy ciała ucznia
I-III	85	141	38
IV-VI	86	104	51
VII-VIII	38	47	15

6.6. WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m. in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego. Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2024 r. w 8 placówkach ustalono, że z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem, w skład którego wchodzi jedna lub dwie sale sportowe oraz pomieszczenia pomocnicze, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, gabinet wychowania fizycznego – pokój nauczycieli, mogli korzystać uczniowie. Szkolny zespół sportowy bez boiska posiada 1 placówkę. Pozostałe skontrolowane placówki posiadają zaplecze sportowe w postaci boiska oraz sali zastępczej lub samej sali gimnastycznej. Ponadto placówki oświatowe posiadają własne place zabaw. W skontrolowanych placówkach odnotowano, że nie prowadzi się zajęć z wychowania fizycznego na korytarzach szkolnych. Podczas przeprowadzanych kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach sportowych. Pomimo możliwości korzystania z natrysków nie korzysta się z natrysków w szkołach.

6.7. WARUNKI SANITARNE ZORGANIZOWANYCH FORM WYPOCZYNUKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Na terenie miasta Przemyśla, zimowy oraz letni wypoczynek dzieci i młodzieży został skontrolowany przez pracowników Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży. Wypoczynek zimowy oraz letni został zgłoszony przez organizatorów do elektronicznej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej.

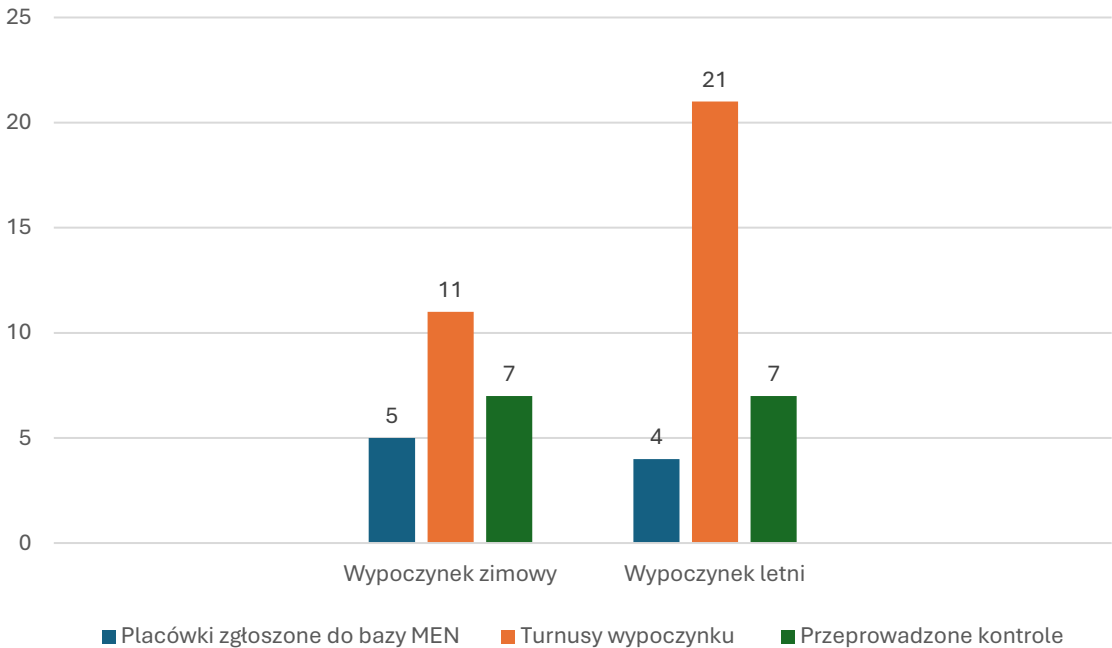
Przeprowadzono 7 kontroli zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży z 11 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Dodatkowo przeprowadzono 2 kontrole wypoczynku dzieci w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej i Przemyskiej Bibliotece Publicznej, tzw. „drzwi otwartych”.

Wypoczynek zimowy zorganizowano w formie półkolonii i kolonii w obiektach na terenie miasta Przemyśla. Łącznie w skontrolowanych turnusach wypoczynkowych, skorzystało 229 dzieci. Podczas akcji zimowej nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych. Ponadto podczas kontroli zwracano uwagę na: przestrzeganie

opracowanych i wdrożonych wytycznych wydanych przez GIS i MEN, zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, przestrzeganie procedur higienicznych opracowanych przez organizatorów wypoczynku.

Wypoczynek letni został zorganizowany w formie półkolonii. Przeprowadzono 7 kontroli letniego wypoczynku dzieci i młodzieży z 21 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Odwołanych przez organizatora wypoczynku zostało 5 turnusów.

Łącznie w skontrolowanych turnusach z wypoczynku skorzystało 157 dzieci w wieku 7-12 lat. Organizatorzy wypoczynku zadbali o bezpieczeństwo i aktywne spędzanie czasu wolnego przestrzegając zalecanych wytycznych przez Ministerstwo Edukacji i Sportu oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, która na bieżąco kontrolowała przestrzeganie procedur sanitarnych. Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono uchybień.

Wykres 15. Wypoczynek zimowy i letni w 2024 r. na terenie Miasta Przemysła

Tabela 4. Wypoczynek zimowy i letni w 2024r. na terenie Miasta Przemysła

Wypoczynek dzieci i młodzieży	Liczba placówek zgłoszonych do bazy MEN	Liczba turnusów zgłoszonych do bazy MEN	Liczba przeprowadzonych kontroli
zimowy	5	11	7
letni	4	21	7

6.8. ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

Na terenie Miasta Przemyśla znajduje się 10 placówek żłobkowych. W 2024 r. przeprowadzono kontrole w 8 placówkach żłobkowych. Podczas kontroli oceniono zachowanie limitu miejsc, sprawną wentylację grawitacyjną lub mechaniczną, otwieralność okien co najmniej 50 % ich powierzchni, zapewnienie dostatecznej ilości urządzeń sanitarnych, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody, bieżącą czystość pomieszczeń, mebli, sprzętów i zabawek, przechowywanie pościeli i leżaków, zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania, wyposażenie apteczki pierwszej pomocy oraz dokumentację lekarską do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników. Podczas kontroli sanitarnych w 1 żłobku stwierdzono uchybienia, na które wydano decyzję administracyjną dotyczącą przechowywania sprzętu porządkowego, środków opatrunkowych i instrukcji apteczki pierwszej pomocy, przeszkolenia pracownika w zakresie udzielania pierwszej pomocy i badań lekarskich. W pozostałych skontrolowanych żłobkach nie stwierdzono uchybień.

7. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania podejmowane w 2024 roku przez Powiatową Stację Sanitarno–Epidemiologiczną

w Przemyśle wynikały z założeń; Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2022–2026 oraz sytuacji epidemiologicznej Miasta Przemyśla.

Podejmowane działania w 2024 roku przez Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia skierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, jak również nauczycieli, wychowawców oraz społeczności lokalnej zamieszkującej teren Miasta Przemyśla. Miały one na celu promować zdrowy styl życia oraz poszerzać odpowiedzialność za zdrowie własne i swoich najbliższych. Wszystkie działania podejmowane były przy współpracy różnych instytucji państwowych, samorządowych oraz podmiotów niepublicznych.

Na terenie Miasta Przemyśla w placówkach oświatowych realizowano programy edukacyjne:

7.1. PROGRAMY EDUKACYJNE

7.1.1. OGÓŁNOPOLSKI PROGRAM „TRZYMAJ FORMĘ”

Program propagujący zdrowy styl życia, promujący zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczną. Początkiem roku 2024 koordynator powiatowy w PSSE w Przemyślu zaprosił Dyrektorów szkół oraz koordynatorów szkolnych do udziału i realizacji XVII edycji programu wśród młodzieży szkolnej. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Działania podejmowane podczas realizacji programu zmierzały do zwiększenia świadomości uczestników programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Dodatkowo nauczyciele mogli uczestniczyć w II konferencji naukowo- szkoleniowej dotyczącej aktywności fizycznej i zbilansowanej diety pn. „Aktywność fizyczna, prawidłowe odżywianie i ich promocja w zdrowiu dzieci i młodzieży”. Konferencja organizowana przez WSSE Rzeszów oraz Uniwersytet Rzeszowski.

W ramach realizacji programu w szkołach odbyły się liczne spotkania pracowników PSSE w Przemyślu z młodzieżą, gdzie tematyka spotkań dotyczyła min. napojów energetyzujących.

W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 10 szkół podstawowych, a edukacją objęto 854 dzieci. Wszystkie działania podejmowane w ramach projektu „Trzymaj formę” w szkołach cieszyły się dużym zaangażowaniem wśród uczniów, którzy zainteresowaniem i pasją łączyli zabawę i sport do osiągnięcia zamierzonego celu. W ramach programu w Szkole Podstawowej nr 4 w Przemyślu zorganizowano po raz XIV Międzyszkolny konkurs „Czy wiesz, co jesz?”.

7.1.2. PROGRAM „SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKY EKOLOGICZNE”

Program dedykowany do najmłodszej grupy dzieci. W tym okresie kształtują się u maluchów zachowania dotyczące zdrowia i dlatego też, ważnym elementem jest edukacja w zakresie prawidłowego odżywiania. Program realizowany w 9 Przedszkolach na terenie miasta Przemyśla, edukacją objęto 444 dzieci oraz 156 rodziców/opiekunów. Cieszy się on ogromnym zainteresowaniem, o czym świadczą zorganizowane warsztaty tematyczne dla dzieci i rodziców

w jednym z Przedszkoli na terenie miasta Przemyśla. Dzieci bardzo chętnie brały udział w zajęciach praktycznych i teoretycznych, zarówno w grupie rówieśniczej jak i indywidualnie w przedszkolu. Uwzględniono w nim integrację całego środowiska biorącego udział w rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, uczy dzieci jak być świadomym konsumentem, kształtuje postawy determinujące zachowania zdrowotne, propaguje zdrowy styl życia.

7.1.3 PROGRAM „BIEG PO ZDROWIE”

To już VI edycja programu realizowanego w szkołach podstawowych, którego głównym celem jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci klas IV i ich rodzice.

Edukacją objęto 245 dzieci oraz 78 rodziców/opiekunów, realizowany w 5 Przedszkolach. Program nadal w opinii koordynatorów szkolnych jest programem dobrze przygotowanym merytorycznie.

7.1.4. PROGRAM „CZyste Powietrze wokół nas”

Adresowany do przedszkolaków, ich rodziców/opiekunów. Głównym celem programu jest edukacja w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. W roku szkolnym 2023/24 realizowany był w 10 przedszkolach (edukacją objęto 595 dzieci oraz 405 rodziców/opiekunów). Program został odebrany przez nauczycieli jako wartościowy i praktyczny, przyczynił się do zwiększenia wiedzy dzieci na temat codziennych nawyków zdrowotnych, dzieci potrafią rozpoznać, co jest dobre dla ich zdrowia, a co im szkodzi. Wszyscy koordynatorzy przedszkolni zdecydowali wziąć udział w realizacji programu w bieżącym roku szkolnym.

Podsumowaniem programu było spotkanie Przedstawicieli PSSE w Przemyślu z dziećmi w Przedszkolu nr 2 oraz Przedszkolu nr 11, gdzie dzieci wypowiadały się na temat: dymów występujących w środowisku oraz ich szkodliwości.

7.1.5. PROGRAM „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ”

Program dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki i dopalacze), adresowany jest dla młodzieży szkół ponadpodstawowych. Celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Głównym przekazem programu jest uświadamianie młodego pokolenia refleksji nad ważnymi dla nich wartościami jakimi jest rodzina i miłość. Natomiast zdrowie i wolność są rozumiane jako elementy sprzyjające odpowiedzialnej miłości oraz zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi kolejnego pokolenia.

Działaniami edukacyjnymi objęto 118 uczniów oraz 29 rodziców. Program realizowany w 3 szkołach ponadpodstawowych na terenie Miasta Przemyśla.

7.1.6. DNI ZDROWIA PSYCHICZNEGO– PAŹDZIERNIK 2024

W październiku 2024 roku w Muzeum Ziemi Przemyskiej, PSSE w Przemyśle zorganizowała konferencję warsztatową pn.: „Przemysłana obecność. Systemy rodzinne a problemy psychiczne dzieci i młodzieży”.

Konferencję zorganizowano przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Przemyśle.

Celem wydarzenia było przedstawienie odbiorcom zależności pomiędzy systemem rodzinnym a funkcjonowaniem jednostki (dziecka, rodzica) oraz przedstawienie pożądanых kierunków pracy z systemami rodzinnymi w kontekście kryzysu psychicznego. Konferencja była dedykowana pedagogom i psychologom szkolnym, asystentom rodziny oraz wychowawcom domów dziecka- łącznie uczestniczyło w niej 120 osób. Cenne uwagi wnieśli prelegenci min. Magdalena Tyśnicka, psycholog, psychoterapeuta, mediator oraz psycholodzy/terapeuci z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Przemyśle pani Joanna Gawrecka, Justyna Koziak, Karolina Łaniesz. Gościnnie wystąpił przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz grupy Al-Anon. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród pedagogów i psychologów z wnioskiem, że potrzebna jest dalsza kontynuacja działań w tym zakresie.

7.1.7. PROGRAM „ZAWSZE RAZEM”

Realizowany w szkołach podstawowych w klasach od I–III. Głównym celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz nauka podejmowania zdrowych wyborów. Program zrealizowały 4 szkoły podstawowe na terenie miasta Przemyśla, objęto edukacją 219 uczniów i 176 rodziców. Wzbogaceniem programu była kolorowanka dla dzieci pt.: „Zawsze razem”.

7.1.8. PROGRAM „ZAPOBIEGANIE HIV/AIDS I CHOROBYM PRZENOSZONYM DROGĄ PŁCIOWĄ”

Zdjęcie 1. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Przemyśle

Celem programu jest kształtowanie zachowań i odpowiedzialności za własne zdrowie. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, realizowany na terenie miasta Przemyśla w 2 szkołach, w których objęto edukacją 67 uczniów. Z okazji „Światowego Dnia AIDS”-

w jednej ze szkół zorganizowano spotkanie edukacyjne z młodzieżą na temat: „Edukacja młodzieży w zakresie HIV/AIDS”, w spotkaniu edukacyjnym uczestniczyło 48 uczniów. W tej grupie został rozstrzygnięty konkurs plastyczny z profilaktyki HIV i AIDS. Nagrody dla uczestników konkursu zostały ufundowane przez Krajowe Centrum ds. AIDS oraz PPIS w Przemyśle.

Wzmocnieniem Światowego Dnia AIDS było zorganizowanie wspólnie z Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia stoiska profilaktycznego dla pacjentów w Centrum Lecznictwa AmbulATORYJNEGO przy ul. Sportowej 6 w Przemyśle, gdzie udzielano informacji na temat Profilaktyki HIV/AIDS oraz Punktów konsultacyjno-diagnostycznych, gdzie można wykonać bezpłatnie badania w kierunku HIV.

7.1.9. PROGRAM „ZNAMIE. ZNAM. JE!”

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki czerniaka. Bardzo dobrze przygotowany merytorycznie, w jego ramach dostępne są materiały pomocnicze dla młodzieży i nauczycieli. Program adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, a

zrealizowany został w 5 z nich z terenu miasta Przemyśla, objęto edukacją 480 uczniów.

7.1.10. PROGRAM „PODSTĘPNE WZW”

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby

typu A, B, C poprzez uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HAV, HBV i HCV oraz skali zagrożeń, elementarnych zasad profilaktyki, odpowiedzialności w zakresie własnych zachowań zdrowotnych. W roku szkolnym 2023/24 program na terenie miasta Przemyśla był realizowany w 4 szkołach, edukacją objęto 318 uczniów.

7.1.11. PROGRAM „WYBIERZ ŻYCIE PIERWSZY KROK”

Program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem HPV i raka szyjki macicy skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego głównym założeniem jest uświadomienie młodym ludziom zagrożenia rakiem szyjki macicy i innymi chorobami wywołanymi przez wirus brodawczaka ludzkiego HPV.

W roku szkolnym 2023/24 był realizowany był w 5 placówkach, edukacją objęto 284 uczniów. Program podnosi wiedzę nie tylko dziewcząt w kierunku wykonywania badań HPV, ale również chłopców.

Wzmocnieniem programu profilaktycznego było zorganizowanie akcji profilaktycznej pt. „Masz haka na raka?” oraz kampanii #Ja Już a Ty, która odbyła się w Galerii Sanowa w lutym 2024 roku. Akcja kierowana do społeczeństwa Miasta Przemyśla i Powiatu Przemyskiego, w ramach której odbywały się spotkania/ rozmowy z zaproszonymi gośćmi tj. lekarze/ onkolodzy, dietetycy, przedstawiciele Stowarzyszeń Europa Donna, Amazonki, którzy udzielali porad w jaki sposób postępować i gdzie się udać w razie choroby/ potrzeby.

Zdjęcie 2. Galeria Sanowa w Przemyślu, „Masz Haka na Raka?”

Całe przedsięwzięcie odbyło się dzięki współpracy wielu instytucji oraz cieszyło się ogromnym zainteresowaniem społeczeństwa i podmiotów biorących udział w akcji. Wniosek podsumowujący akcję jest taki, że potrzebna jest dalsza kontynuacja działań w kierunku profilaktyki nowotworowej wśród społeczeństwa.

7.2. AKCJE, KAMPANIE I INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA PROZDROWOTNE

7.2.1. KAMPANIA „COŚ WAS ŁĄCZY, ZRÓB TEST NA HIV”

Kampania edukacyjna „Coś Was łączy? Zrób test na HIV” zachęca do poznania swojego statusu serologicznego oraz upowszechniania informacji na temat HIV/AIDS. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest umożliwienie bezpłatnego i anonimowego wykonania testu diagnostycznego w kierunku HIV jak największej liczbie osób. Lepiej wykonać test i poznać swój status serologiczny, niż żyć z HIV nie wiedząc o tym. Osoba, która wie, że jest zakażona HIV, ma szansę zadbać o zdrowie swoje i swoich bliskich. Kampania była propagowana w mediach społecznościowych PSSE w Przemyślu oraz przez pracowników oddziału OZ i PZ, którzy przekazywali

informację w palcówkach oświatowych na terenie miasta Przemyśla, przedstawiając w jakich miejscach/ punktach można wykonać bezpłatnie i anonimowo test w kierunku HIV.

7.2.2. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŹNYCH „SZCZEPIMY SIĘ”

Istotnym elementem działań prowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Przemyślu była kampania „Szczepimy się”, mająca na celu uświadamiać, informować i rozwiać wszelkie wątpliwości na temat szczepień ochronnych dzieci i młodzieży.

W związku z powyższym organizowano w szkołach ponadpodstawowych spotkania z młodzieżą na temat szczepień ochronnych i kalendarza szczepień obowiązującego w 2024 r.

W tym celu zostały zorganizowane:

- 5 spotkań edukacyjnych dla 151 uczniów szkół ponadpodstawowych
- 2 spotkania z 4 nauczycielami/pedagogami

W sierpniu 2024 roku w PSSE Przemyślu, zorganizowano „Dzień otwarty” dla mieszkańców Miasta Przemyśla. Osoby zainteresowane tematem szczepień ochronnych mogły skorzystać z wiedzy pracowników PSSE na temat obowiązującego kalendarza szczepień oraz wątpliwości jakie mają rodzice przy szczepieniu swoich pociech. Zasięgiem objęto 4 osoby, które zgłosiły się do PSSE w Przemyślu. Informacja została umieszczona w mediach społecznościowych PSSE Przemyśl.

Przeprowadzono warsztaty dla kobiet w ciąży zorganizowane we współpracy z Wojewódzkim Szpitalem w Przemyślu „Zdrowa Mama, Zdrowe Dziecko”. Pracownik PSSE w Przemyślu został zaproszony na prelekcję w Szkole Rodzenia oraz do Galerii Sanowa.

W Szkole Rodzenia przedstawił prezentację pt. „Szczepienia ochronne to: Zdrowie, odpowiedzialność i bezpieczeństwo Twojego dziecka”. Omówiono bezpłatne szczepienia dla kobiet ciężarnych na krztusiec. Zasięgiem objęto 70 kobiet ciężarnych. Druga część akcji profilaktycznej „Zdrowa Mama, Zdrowe Dziecko” była organizacją stoiska profilaktycznego w Galerii Sanowa. Informowano rodziców o kalendarzu szczepień ochronnych jak również bezpłatnych szczepieniach na HPV/ brodawczak ludzki. Zasięgiem objęto 300 osób.

Wspólnie z Narodowym Funduszem Zdrowia w kwietniu 2024 r., PSSE w Przemyślu zorganizowała wydarzenie pod nazwą „Środa z Profilaktyką – dlaczego warto się szczepić”. Akcja profilaktyczna odbyła się w Centrum Lecznictwa Ambulatoryjnego przy ul. Sportowej 6 w Przemyślu. Udzielano pacjentom informacji na temat szczepień ochronnych min. na grypę, krztusiec, odrę i HPV/ brodawczak ludzki, WZW. Zasięgiem objęto 200 osób.

7.2.3. AKCJA „PROBLEM WAGI CIĘŻKIEJ”

Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego 2023/2024 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przemyślu przystąpiła do III edycji kampanii „Problem wagi ciężkiej”. Pracownicy PSSE w Przemyślu przeprowadzili w dwóch szkołach pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wśród 655 uczniów. Podczas akcji ważenia tornistrów w szkołach, spotkano się z różnymi rodzajami tornistrów i plecaków; z materiału oraz usztywnione. Zaobserwowano, że dzieci z klas nauczania wczesnoszkolnego miały przeciążone plecaki. Spowodowane to było tym, że oprócz książek noszą plastikowe śniadaniówki, często napoje, nierzadko zabawki i inne niepotrzebne w szkole rzeczy osobiste. Przeprowadzono 10 pogadanek z dziećmi, w trakcie których uświadamiano, co powinno się znaleźć w plecaku ucznia.

Przedstawiono także prawidłowe zakładanie plecaka przez dziecko oraz zwrócono uwagę rodzicom, jakie cechy plecaka są istotne, aby ułatwić zakup tego właściwego. W spotkaniach uczestniczyło 655 uczniów oraz 33 nauczycieli.

Działaniami edukacyjnymi zostali objęci rodzice sześciolatków w Przemyślu Przedszkolu nr 14, Przedszkolu nr 11, gdzie przedstawiciel PSSE Przemyśl poinformował o Dekalogu Lekkiego Tornistra. Edukacją zostało objętych 21 rodziców.

Zdjęcie 3. Przedszkole nr 14 w Przemyślu

7.2.4. ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

Zdjęcie 4. Dni Otwarte w Medyczo-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu

W ramach współpracy z Medyczo-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu, Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu została zaproszona do udziału w Dniach Otwartych szkoły. Pracownicy PSSE przygotowali stoisko profilaktyczne, na którym informowali osoby zainteresowane na temat higieny i procesów sterylizacji w gabinetach kosmetycznych.

PSSE w Przemyślu w dniu 18 kwietnia 2024 r. uczestniczyła w Targach Pracy w Hali Sportowej POSIR, gdzie pracownicy przedstawiali wiedzę w zakresie usług świadczonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Była to także okazja aby przekazać informacje profilaktyczne na temat chorób i zapobiegania m.in. przez szczepienia ochronne.

7.2.5. BEZPIECZNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY - BEZPIECZNE WAKACJE, BEZPIECZNE FERIE

PSSE w Przemyśle wzorem lat ubiegłych realizowała przy współpracy Komendy Miejskiej w Przemyśle akcje Bezpieczne Wakacje, Bezpieczne Ferie, których celem było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie Miasta Przemyśla. W czerwcu 2024 roku zorganizowano webinar dla organizatorów wypoczynku letniego. Szkolenie dotyczyło „Organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży- aspekt prawny, odpowiedzialność kadry opiekuńczej za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w trakcie wypoczynku i podróży, bezpieczeństwo w blokach żywieniowych, przygotowanie obiektów do świadczenia usług wypoczynku dla dzieci i młodzieży pod względem sanitarnym i jakości wody”. W ramach Bezpiecznych Wakacji w miesiącach: czerwiec, lipiec i sierpień 2024 r. zorganizowano 7 spotkań profilaktycznych dla ponad 167 uczestników letniego wypoczynku. Przeprowadzono pogadanki na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Tematem przewodnim był bezpieczny wypoczynek nad wodą, w górach, lesie, parku i na plaży. Zwrócono uwagę na promieniowanie UV i na stosowanie filtrów przeciwsłonecznych, które chronią przed czerniakiem skóry. Do młodzieży starszej przeprowadzono pogadanki na temat uzależnień od tytoniu, e- papierosów, alkoholu i środków psychoaktywnych, energetyków. Istotnym elementem w edukacji było zwrócenie uwagi na przestrzeganie zasad higieny osobistej i mycia rąk. W ramach Bezpiecznych Ferii, PSSE w Przemyśle zorganizowała 3 spotkania edukacyjne na temat: Zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, higieny mycia rąk i higieny osobistej, bezpiecznego korzystania z sieci, napojów energetyzujących, profilaktyki grypy. Objęto edukacją 92 dzieci.

Na terenie Miasta Przemyśla, PSSE uczestniczyła w akcjach profilaktycznych skierowanych do ogółu społeczeństwa.

Uczestniczono w:

- Pikniku naukowym organizowanym przez PANS „Wokół Kopernika
- Piknik rodzinny Augustiada w Przemyśle,
- Piknik rodzinny na osiedlu Kazanów,
- Święto Miasta Przemyśla „Wincentiada”
- Piknik dla Rodzin na osiedlu Ofiar Katynia

- Piknik z okazji Dnia Dziecka przy dolnej stacji wyciągu narciarskiego przy ul. Sanockiej w Przemyśle.

Pracownicy PSSE Przemyśl prezentowali m.in. makiety grzybów, zatrucia pokarmowe, omawiano kalendarz szczepień obowiązkowych i zalecanych. Zwracano uwagę na przestrzeganie higieny mycia rąk zwłaszcza przy przygotowywaniu posiłków, prowadzono instruktaże prawidłowego mycia rąk zwłaszcza u dzieci. Objęto oddziaływaniem ponad 3750 uczestników.

7.2.6. KAMPANIA „EFSA”

Kampania informacyjno-edukacyjna adresowana do głównie do osób między 25 a 45 rokiem życia. Celem kampanii jest pomoc konsumentom w podejmowaniu świadomych decyzji żywieniowych. Kampania o zasięgu unijnym umożliwia konsumentom łatwy dostęp do praktycznych informacji przydatnych podczas kupowania i spożywania żywności; od pomocy przy czytaniu etykiet i informacji na temat substancji dodatkowych, do wskazówek na temat przygotowania i przechowywania produktów spożywczych.

W ramach kampanii pracownicy PSSE w Przemyśle zorganizowali szkolenie dla intendentów, kucharzy pracujących w żłobkach, przedszkolach, szkołach internatach, ośrodkach szkolno- wychowawczych oraz właścicieli firm cateringowych, wytwarzających posiłki dla dzieci i młodzieży.

W szkoleniu wzięło udział 30 osób, każdy otrzymał zaświadczenie ze szkolenia. W dniu 10 września 2024 roku odbyła się audio- konferencja prowadzona przez WSSE w Rzeszowie dla nauczycieli na temat „Napojów energetyzujących i działalności Inspekcji Sanitarnej”. Spotkaniu wzięło udział 30 nauczycieli z placówek oświatowych.

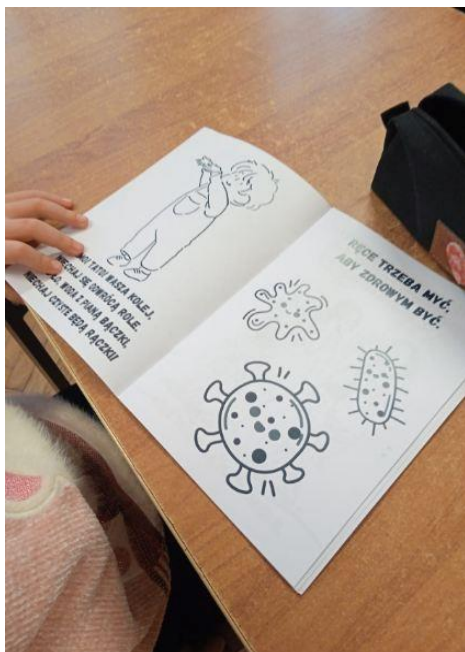
Zorganizowano spotkanie edukacyjne w Klubie Emerytów i Rencistów przy ul. B. Glazera, gdzie omówiono zasady żywienia w wieku starszym oraz zwrócono uwagę na suplementację leków w tej grupie wiekowej.

7.2.7. AKCJA „MYJĘ RĘCE, BO WIEM WIĘCEJ”

Akcja edukacyjna rozpropagowana na terenie placówek oświatowych dla najmłodszych grup dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych klas I-IV. Prowadzone działania dotyczyły znaczenia higieny osobistej ze szczególnym

uwzględnieniem prawidłowego mycia rąk. Przedstawiciele PSSE w Przemyśle spotykały się z dziećmi w placówkach oświatowych, gdzie uczyły w sposób prawidłowy dbać o higienę osobistą i higienę mycia rąk, w działaniach uczestniczyło 312 dzieci.

Zdjęcie 5,6. Szkoła Podstawowa nr 1 w Przemyśle

7.2.8. KAMPANIA „RZUĆ PALENIE RAZEM Z NAMI”

W ramach ogólnopolskiej kampanii „Rzuć palenie razem z nami”, zorganizowano w listopadzie XV Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych pt.: „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Przedsięwzięcie to skierowane było do uczniów klas VII i VIII oraz szkół ponadpodstawowych. Celem Przeglądu była popularyzacja twórczej aktywizacji i edukacji młodzieży w zakresie uzależnień. Wykorzystanie takiej formy przekazu jest bardziej efektywne niż prelekcja czy wykład. Daje szansę młodym ludziom na wyrażenie tego, co uważają za ważne i warte uwagi oraz pokazać w jaki sposób postrzegają problem uzależnień. Patronat nad Przeglądem objął Prezydent Miasta Przemyśla, Starosta Powiatu Przemyskiego oraz tygodnik Życie Podkarpackie. W bieżącym roku szkolnym do konkursu zgłosiły się 4 placówki oświatowe; dwie szkoły z powiatu przemyskiego i dwie z miasta Przemyśla. Komisja konkursowa oceniła 4 spektakle i wyłoniła na I miejsce I LO w Przemyśle pt. „(Nie)świadomi”. Szkoła reprezentowała powiat przemyski w eliminacjach wojewódzkich w Rzeszowie.

Konkurs odbył się 08 listopada 2024 r., zorganizowany został w Centrum Kulturalnym w Przemyślu. Nagrody zostały ufundowane przez PPIS w Przemyślu, Prezydenta Miasta Przemyśla i Starostę Powiatu Przemyskiego. Informację umieszczono w mediach społecznościowych PSSE Przemyśl oraz w tygodniku Życie Podkarpackie, który umieścił dwa artykuły w lokalnej prasie.

Zdjęcie 7. Centrum Kulturalne w Przemyślu

W ramach akcji „Rzuć palenie razem z nami” podsumowano po raz kolejny konkurs plastyczny pt. „Bezpieczne wakacje”, organizowany przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu.

Do konkursu zgłoszono 200 prac plastycznych o tematyce: bezpiecznego wypoczynku, uzależnień oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Prace zgłoszono ze szkół podstawowych z powiatu przemyskiego i miasta Przemyśla, najlepiej przygotowane prace zostały nagrodzone m.in. przez PPIS w Przemyślu.

W ramach edukacji prozdrowotnej prowadzono 12 spotkań edukacyjnych z młodzieżą w szkołach podstawowych na temat energetyków i e-papierosów. Zasięgiem objęto 886 osób.

W listopadzie w PSSE Przemyśl zorganizowano szkolenie online dla nauczycieli na którym lekarz przedstawił zagrożenia zdrowotne, jakie płyną z używania e-papierosów dla młodzieży. Pracownik oddziału OZ i PZ przedstawił cel szkolenia oraz alternatywne wyroby tytoniowe. W szkoleniu uczestniczyło 11 osób.

7.2.9. KAMPANIA „WYŚCIG DO ZDROWIA”

Kampania „Wyścig do zdrowia” skierowana jest do dzieci 5-6 letnich, jej celem jest zapobieganie otyłości u dzieci poprzez kształtowanie zdrowych nawyków. Jednym z elementów jest gra wielkoformatowa, która poprzez zabawę motywuje dzieci do ćwiczeń fizycznych. Dzieci wcielając się w rolę pionków do gry mają okazję skakać po planszy wykonując sportowe zadania z poszczególnych pól gry, a po zakończeniu otrzymują kolorowaną zachęcającą do zdrowego odżywiania. Ponadto w materiałach są dostępne plakaty i broszurki dla rodziców. Materiały do kampanii są kolorowe i ciekawe, zachęcają dzieci do zapoznania się z tematyką zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej poprzez fajną zabawę. Na terenie Przemyśla do kampanii zgłosiło się dwa Przedszkola w których uczestniczyło ponad 154 dzieci. W ramach współpracy z Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu, zorganizowano spotkanie dla grupy dzieci z Przedszkola nr 2 w Przemyślu. Spotkanie odbyło się w Sali Konferencyjnej PSSE w Przemyślu, gdzie pracownik OZiPZ przedstawił rolę działań edukacyjnych kierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym. Omówiono zasady odżywiania dzieci oraz jaki wpływ ma aktywność fizyczna na zdrowie dziecka. W laboratorium dzieci mogły zobaczyć właściwości fizyko-chemiczne płynów, jak się bada żywność oraz poziom hałasu.

7.2.10. KAMPANIA „ŚWIADOME PIĘKNO”

Kampania „Świadome Piękno– Wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie” dotyczy promowania właściwych zasad higieny w salonach świadczących usługi: fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, kosmetyczne, tatuażu czyli szeroko rozumianej branży beauty.

Cele Kampanii:

- Zwrócenie uwagi klientów na ryzyko towarzyszące zabiegom wykonywanym w nieprzystosowanych do tego warunkach lub przy niewłaściwym postępowaniu osób świadczących usługi upiększające.
- Podniesienie wiedzy osób przygotowujących się do wykonywania zawodu w branży beauty (uczelnie wyższe, szkoły branżowe, policealne itp.).
- Podniesienie poziomu wiedzy pracowników zakładów branży beauty n/t konsekwencji zagrażających zdrowiu klientów w wyniku niewłaściwego stosowania procedur higienicznych, dezynfekcji, sterylizacji, czy utylizacji odpadów.

Adresatami kampanii są: klienci zakładów branży beauty, uczniowie kształcący się w w/w kierunkach, właściciele i pracownicy zakładów branży beauty: zakłady kosmetyczne, zakłady fryzjerskie, studia tatuażu, studia piercingu, solaria, sauny. Na terenie Miasta Przemyśla kampania prowadzona wśród 45 zakładów branży beauty, gdzie pracownicy PSSE w Przemyśle przedstawiali założenia i cel prowadzonej kampanii. Każdy właściciel zakładu otrzymał pakiet materiałów dla klientów oraz pracowników. Ponadto pracownicy PSSE w Przemyśle zorganizowali szkolenie dla właścicieli branży beauty, podczas którego omówili kampanię oraz procedury obowiązujące w zakładach kosmetycznych, zakładach fryzjerskich, studium tatuażu, piercingu, solariach oraz w saunach. Zasięgiem objęto 24 właścicieli powyższych zakładów. W ramach edukacji młodego pokolenia w szkołach kształcących przyszłych zawodów przeprowadzono spotkania edukacyjne z młodzieżą kończącą edukację. Przedstawiono cele, założenia kampanii, omówiono obowiązujące zasady i procedury w/ w zakładach, zasięgiem objęto 45 osób. Kampania prowadzona przez PIS po raz pierwszy. Jak wynika z potrzeb lokalnych będzie kontynuowana w najbliższym czasie przez pracowników PSSE w Przemyśle.

Zdjęcie 8. Kampania Beauty

8. PROGRAMY LOKALNE

8.1. PROGRAM „NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, którego celem jest kształtowanie u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni w ich obecności palą. Przekazywane są informacje, że nie tylko czynne, ale i bierne palenie jest szkodliwe dla zdrowia. Przyjęte w programie założenia, cele, przekazywane treści i metody ich realizacji sprzyjały wzmocnieniu w uczniach zachowań i umiejętności asertywnego radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu.

Zajęcia realizowano zgodnie ze scenariuszami, stosując aktywne metody pracy z uczniami. Program na terenie miasta Przemyśla realizowany był w 8 szkołach podstawowych. Objęto edukacją 373 uczniów oraz 111 rodziców/ opiekunów dzieci. Wszyscy koordynatorzy szkolni zdecydowali wziąć udział w realizacji programu w bieżącym roku szkolnym.

8.2. PROGRAM „ZNAJDŹWŁĄŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program edukacji antytytoniowej skierowany do uczniów starszych klas szkół podstawowych. Celem programu jest zapobieganie paleniu przez młodzież oraz opóźnienie inicjacji tytoniowej, zwiększenie wiedzy o szkodliwości biernej i czynnej ekspozycji na dym tytoniowy, kształtowanie postaw asertywnych i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Realizacja programu w tej grupie wiekowej jest bardzo ważna, ponieważ w tym okresie gwałtownie wzrasta liczba młodzieży eksperymentującej z papierosami. W roku szkolnym 2022/2023 do programu przystąpiło 2 szkoły podstawowe i jedna szkoła ponadpodstawowa z terenu miasta Przemyśla, a edukacją objęto 328 uczniów i 116 rodziców/ opiekunów dzieci. Efektem zrealizowanego programu było wypracowanie u uczniów postawy prozdrowotnej, zdolności zachowań asertywnych i radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

8.2. DZIAŁANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNE SKIEROWANE DO UCHODźCÓW WOJENNYCH

Działania podejmowane w ramach Projektu Power w celu zwiększenia kompetencji zdrowotnych obywateli Ukrainy przebywających na terenie Miasta Przemyśla w Punktach Humanitarnych.

W roku 2024 kontynuowano Projekt POVER. Zatrudniony pracownik z Ukrainy wraz z pracownikiem odpowiedzialnym za projekt przygotowywali materiały edukacyjne w języku ukraińskim oraz uczestniczyli w spotkaniach edukacyjnych z uchodźcami przebywającymi w Centrach Pomocy Humanitarnej przy:

1. ul. Basztowej w Przemyśle,
2. ul. Lwowskiej w Hotelu Marco,
3. ul. Basztowa,
4. ul. Chopina,
5. ul. Szykowskiego w Przemyśle,
6. ul. Piotra Skargi

Współpracowano z instytucjami międzynarodowymi: UNICEF- punkt informacyjny dla uchodźców przy ul. Kościuszki, przy ul. Kopernika oraz przy Dworcu PKP w Przemyśle.

W trakcie trwania projektu odbyto 42 spotkania edukacyjne z uchodźcami. Objęto edukacją 432 uchodźców z dziećmi.

Edukowano obcokrajowców na tematy:

chorób zakaźnych m.in. odra, różyczka, świnka, gruźlica, profilaktyki HIV/ADS i innych chorób przenoszonych drogą płciową, profilaktyki grypy, Covid-19 oraz szczepień w tym zakresie, profilaktyki WZW, chorób odkleszczowych, omawiano zasady higieny osobistej, mycia rąk, zatruc pokarmowych, omawiano zasady higieny przy przygotowywaniu posiłków, omawiano kalendarz szczepień obowiązkowych w Polsce i jego przestrzegania. Zwracano uwagę na zdrowy styl życia bez używek i aktywność fizyczną.

Na każdym spotkaniu wszyscy otrzymywali ulotki tematyczne, a dzieci kolorowanki o zdrowiu.

Przy współpracy Caritas Polska zorganizowano spotkanie w Domu Samotnej Matki z uchodźcami-matkami na temat Profilaktyki WZW i dostępnych form leczenia dla Obywateli Ukrainy oraz profilaktyki raka piersi, szyjki macicy, jądra oraz szczepień na HPV. Objęto edukacją 18 osób.

Mając na uwadze wzrost zachorowań na choroby zakaźne na terenie Europy w szczególności na odrę i krztusiec, PPIS w Przemyśle wystosował pismo do pracodawców Punktów Humanitarnych, aby rozważyli przeprowadzenie szczepień ochronnych przez pracodawcę lub organizację korzystającą z pomocy wolontariuszy.

8.3. KOMUNIKACJA SPOŁECZNOŚCIOWA

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyśle, od kilku lat informuje społeczność lokalną w mieście Przemyśle o sytuacji epidemiologicznej oraz sprawach bieżących na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-przemysl oraz w mediach społecznościowych, tj. swoim profilu na Facebooku.

W 2024 roku tematyka udostępnianych informacji dotyczyła prowadzonych działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży oraz akcji profilaktycznych prowadzonych przez Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

9. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Działalność w zakresie zapobiegawczego ma charakter zapobiegawczy i pozwala na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska na różnych etapach realizacji przedsięwzięć/inwestycji, opiniowania usytuowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgodnień

rozwiązań projektowych, a także odbiorów końcowych obiektu, co w następstwie ma ogromne znaczenie w zakresie oddziaływania środowiska na zdrowie publiczne.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. skupiała się przede wszystkim na:

- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych;
- wydawaniu opinii wynikających z innych przepisów niż prawo budowlane, np. prawo oświatowe, ustawa nad dziećmi do lat 3;
- wydawaniu opinii dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz dla nadzoru farmaceutycznego;
- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opiniowaniu w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- opiniowaniu projektów decyzji o warunkach zabudowy;
- wydawaniu ocen higienicznych dotyczących zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję;
- udzielaniu konsultacji ustnych i telefonicznych, dotyczących głównie zapewnienia odpowiednich wymogów higieniczno–zdrowotnych na etapie rozwiązań projektowych oraz na etapie przeprowadzania bieżących remontów w obiektach budowlanych.

W roku 2024, na terenie miasta, przeprowadzono łącznie 97 kontroli i oględzin.

Uczestniczono w 12 odbiorach końcowych obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania. Wydano 7 opinii spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów, wynikających z innych przepisów niż Prawo Budowlane. Wydawano 3 opinie dotyczące spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą m.in. gabinety specjalistycznych indywidualnych praktyk lekarskich, gabinety zabiegowe dla poradni specjalistycznych. Wydano 1 opinię co do potrzeby przeprowadzenia oceny

oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Zaopiniowano 1 projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wydano 1 uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla planu ogólnego miasta Przemyśla. Uzgodniono 3 projekty decyzji o warunkach zabudowy.

Uzgodniono 1 dokumentację projektową dotyczącą dostosowaniu lokalu do produkcji oleju i octu spożywczego. Dla zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję wydano 75 ocen higienicznych obiektów m.in. salonów kosmetycznych, fryzjerskich, lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży artykułów spożywczych.

10. PODSUMOWANIE

Stan sanitarny w skontrolowanych w roku 2024 podmiotach leczniczych zarówno otwartej jak i zamkniętej opieki zdrowotnej w zdecydowanej większości był oceniony jako dobry. W podmiotach, w których stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia zostały wydane decyzje administracyjne i zalecenia pokontrolne nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego.

W roku 2024 nastąpiła poprawa w zakresie stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży do 19 r.ż. Jest to wzrost wyszczepialności o 1,0 % w stosunku do roku poprzedniego. Jednak w dalszym ciągu wzrasta odsetek osób zgłaszanych jako uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych, w związku z czym w ciągu ubiegłego roku wystosowano 11 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej wraz z tytułami wykonawczymi. Natomiast w wyniku podejmowanych przez PPIS w Przemyśle tzw. „działań miękkich” zaszczepiono 8 dzieci zgłoszonych jako uchylające się od szczepień.

Analizując sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych na terenie miasta Przemyśla w 2024 roku w porównaniu do roku 2023 można zauważyć wzrost liczby zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe, salmonellozy – zatrucia pokarmowe, boreliozę, zakażenia RSV, krztusiec. Zanotowano natomiast spadek liczby zachorowań na Covid – 19, grypę, ospę wietrzną. Wystąpił jeden przypadek „zawleczony” Gorączki Denga i jedno zachorowanie na Legionellę. W 2024 roku nie zanotowano zachorowań na odrę, różyczkę i poliomyelitis, AIDS. Sytuację epidemiczną w zakresie chorób zakaźnych ocenia się jako stabilną.

Na terenie Miasta Przemyśla nie odnotowano żadnych istotnych zdarzeń, które stanowiłyby realne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi pod względem sanitarnym. Sukcesywnie prowadzone kontrole skutecznie identyfikowały zagrożenia i je eliminowały przy pomocy dostępnych działań administracyjno – represyjnych. Główną przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości w zakładach produkujących żywność było niezachowanie należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian, sufitów, podłóg oraz braku prowadzonych na bieżąco zapisów wynikających z zasad Dobrej Praktyki Higienicznej i systemu HACCP.

Ciągłe dbanie o życie i zdrowie ludzi realizowane jest również poprzez pobór próbek żywności. Pobrane i przebadane próby w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, potwierdzają wysoką jakość wytwarzanych produktów zarówno przez lokalnych wytwórców jak również wytwórców z innych powiatów i województw. Kontynuowane są działania w obszarach edukacyjnych i zwiększania świadomości personelu w szczególności w okresie letnim. Promuje się zdrowy styl życia jak również racjonalne żywienie. Ma to szczególne znaczenie w przypadku żywienia zbiorowego zarówno otwartego (restauracje, bary małej gastronomii) jak również zamkniętego (szpitale, DPS-y, przedszkola i szkoły).

Ogólny stan sanitarno-porządkowy obiektów użyteczności publicznej, będących pod nadzorem tutejszego Inspektora Sanitarnego, ocenia się jako dobry mimo mandatów w kilku zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i hotelu. Nieprawidłowości natury sanitarno – porządkowej pojawiające się sporadycznie wskazują na potrzebę stałego monitoringu sytuacji i kontroli w tych grupach obiektów.

W 2024 roku jakość wody spełniała wymagania higieniczne wynikające z przepisów krajowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle prowadził nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii *Legionella* sp. w budynkach zamieszkania zbiorowego, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, domów opieki społecznej.

Skażenie punktowe sieci ciepłej wody użytkowej utrzymujące się na poziomie 18% prób pobranych w roku 2024 wskazuje na konieczność wykonywania oznaczeń bakterii *Legionella*.

Sp. w ww. grupach obiektów. Wydane przez PPIS w Przemyśle decyzje zobowiązały właścicieli/zarządców obiektów nadzorowanych do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych celem doprowadzenia wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Podczas przeprowadzanych kontroli placówek oświatowo-wychowawczych zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie stosowania się do zaleceń MEN, sprawdzano posiadanie przez personel aktualnej dokumentacji zdrowotnej, mikroklimat pomieszczeń, stan techniczny sprzętów, dostępność środków czystościowo - higienicznych, zapewnienie dostatecznej ilości urządzeń sanitarnych, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody, bieżącą czystość pomieszczeń, stan czystości terenu wokół placówki.

Stan sanitarno– higieniczny i techniczny budynków, w których funkcjonują szkoły publiczne w większości określa się jako dobry. Sanitariaty uczniowskie wyposażone są w urządzenia sanitarne, bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki konieczne do utrzymania higieny osobistej dzieci. W większości placówek meble szkolne są oznakowane, prawidłowo zestawione i dostosowane do wymogów ergonomii. Dodatkowo w salach lekcyjnych zamontowane są przymiary wzrostu. Wszystkie skontrolowane szkoły posiadają warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, tj. sale gimnastyczne, sale zastępcze lub boiska sportowe. Pomimo możliwości korzystania z natrysków, nie korzysta się z natrysków w szkołach. Właściwie we wszystkich placówkach uczniowie mają możliwość pozostawienia książek i przyborów szkolnych. Są to szafki uczniowskie lub inne wyznaczone miejsca w sali lekcyjnej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania rozkładu zajęć uczniów.

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Kontrolowano przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Przy wydawaniu opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uwzględniano zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego i zachowanie właściwych warunków życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Udzielano ponadto wielu konsultacji i informacji w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych, głównie w sprawach dotyczących adaptacji obiektów na działalność usługową związaną z produkcją i obrotem żywnością, placówek oświatowych, placówek świadczących usługi medyczne - gabinety specjalistyczne, przychodnie oraz dotyczących zakładów fryzjerskich i kosmetycznych.

Prowadzone działania z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia kierowane są między innymi do rodziców i opiekunów, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, studentów, seniorów, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych, policjantów, strażników miejskich.

Realizacja działań, przedsięwzięć prozdrowotnych, a także realizowanych projektów była możliwa dzięki współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z placówkami oświatowymi, władzami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej oraz organizacjami pozarządowymi i europejskimi.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Przemyśle informuje społeczność lokalną o bieżącej sytuacji epidemiologicznej oraz sprawach bieżących na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-przemysl oraz w mediach społecznościowych.

OPRACOWANO:

w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle

ul. Mariacka 4

Zespół autorski:

Katarzyna Sura, Kamil Muzyczka,

Jolanta Pruchnik, Grzegorz Sobek,

Malwina Pasek, Alicja Majka, Beata Pisz.